

ZÁPAS O DUŠI 148

PŮČUJ, ROZMNOŽUJ, ROZŠÍŘUJ
JARO 2021, ROČNÍK 32

TÉMA ČÍSLA: VZKRÍŠENÍ

*Sola Scriptura – Jedině Písmo, Sola Fide – Jedině vírou, Sola Gratia – Jedině milostí,
Solus Christus – Jedině Kristus, Soli Deo Gloria – Jedině Bohu sláva*

WWW.REFORMACE.CZ

OBSAH

- 4 Kristovo vzkříšení –
jistota věčného života (1K 15,1–22)
- 11 Jak vzkříšení mění vše
- 12 Prázdný hrob
- 14 Všechno se změnilo
- 14 Proměňující milost v manželství
(manželka) III.
- 21 Znamení žena
- 23 Proč na reformaci stále ještě záleží
- 27 Proč potřebujeme milost
- 36 Stanovisko k vakcinaci proti nemoci
COVID-19
- 38 Jak jsme hospodařili
- 39 Můžeme důvěřovat evangeliím?
- 46 9. ročník Biblické konference

Čtvrtletník *Zápas o duši* vydává Spolek Reformace.cz, Hošťálkova 1 C, 169 00 Praha 6, IČ 41605012, pod evidenčním číslem MK ČR E 11180. Číslo 148 vyšlo 10. 3. 2021.

Odpovědný redaktor: Jan Suchý

Redakční rada: Milan Bulák, Julie Petrecká, Klára Steiger, Pavel Steiger, Iva Suchá

Sazba: Hanka Hloučová

Titulní foto: Shutterstock.com

Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky

ISSN 1804-2880 (print), ISSN 2336-8330 (online)

Neprodejné.

Potěší nás, když se nám ozvete. Naše služba díky Vám získává nový rozměr. Korespondenční adresa:

📍 Spolek Reformace.cz,
Žandov 85, 403 39 Chlumeč 1
☎ (+420) 472 741 623
✉ zapasodusi@gmail.com

Děkujeme za případné dobrovolné příspěvky, které můžete poslat příloženou složenkou nebo bankovním převodem na číslo účtu:
2600196560/2010 (ČR),
SK1083300000002600196560 (SK).

Poděkování

Jako poděkování všem, kteří nás v loňském roce podpořili, přikládáme k tomuto číslu brožuru od Otta Alberta Wienera (1903–1983) *Ze stínu smrti do světla života*.

ÚVODNÍ SLOVO

Drazí sourozenci v Kristu, co si myslíte o našich společných shromážděních? Kdybyste chtěli vyjádřit jejich podstatu, povahu, smysl, cíl a záměr, co by vás napadlo? Dá se vyjádřit jedním slovem, proč se scházíme, co vlastně děláme?

Především se scházíme kvůli Pánu. Jím jsme byli povoláni. Chceme Pánu Bohu vyjádřit vděčnost, uctívat ho, zpívat mu, vyvyšovat ho, sytit se jeho slovem a nechat se proměňovat mocí Božího Ducha. Tím vším vyjadřujeme svou pokornou a poslušnou lásku k Bohu! Slovem, které velmi dobře charakterizuje podstatu, povahu, smysl, cíl i záměr našich setkání, je slovo bohoslužebné. Naše shromáždění jsou bohoslužebná. Vším, co jsme uvedli, sloužíme Bohu. Tím vším vydáváme sami sebe Bohu ke službě a jsme mu k dispozici.

Vybízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba. (Ř 12,1)

První a největší přikázání, které velí milovat Boha celým srdcem, silou, myslí i duší, nás k tomu jasně vede. Ale to není všechno.

Za druhé svým setkáváním svědčíme, že Bůh je pravdivý a jeho slovo je pravda. Slovo, které svědčí o Boží svatosti a zároveň o lži, ve které žijí všichni lidé. V listu Římanům 3,4, kde Pavel mluví o Bohu, který je pravda, kdežto každý člověk je lhář, cituje Davidův žalm:

Proti tobě samému jsem zhřešil, spáchal jsem, co je zlé ve tvých očích. A tak se ukážeš spravedlivý v tom, co vyřkneš, ryzí ve svém soudu. Ano, zrodil jsem se v nepravosti, v hříchu mě počala matka. (Ž 51,6–7)

David není jediný, kdo se nachází ve špatné situaci. V Adamovi všichni zhřešili, nikdo není spravedlivý, ani jeden. Když se setkáváme, dosvědčujeme, že všichni zhřešili, všichni jsou daleko od slávy Boží. A nikdo nemůže být zachráněn před spravedlivým soudem a věčným trestem jinak než skrze pokání a víru v Kristovo evangelium.

A je zde ještě třetí a čtvrtá věc, která se děje při našich shromážděních. Ukazujeme světu následující pravdu, o které mluví Pán Ježíš, když říká:

Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno – já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět, aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne. (J 17,22–23)

Dokonalá jednota v Bohu a Kristu a Boží láska jako určující prvek této jednoty! To všechno vidí svět, když se scházíme. A to svět viditelný i neviditelný, duchovní. Proto je naše nedělní setkávání velmi a nanejvýš důležité. Proto autor listu Židům píše, abychom nezanedbávali společná shromáždění (Žd 10,25).

Pavel Borovanský

TÉMA ČÍSLA: VZKŘÍŠENÍ

KRISTOVO VZKŘÍŠENÍ – JISTOTA VĚČNÉHO ŽIVOTA (1K 15,1–22)

Jan Suchý

*Evangelium je denním
chlebem křesťana*

Blíží se velikonoční neděle, den, kdy si připomínáme vzkříšení Ježíše Krista. Každá neděle je dnem, kdy si církve připomínají vzkříšení. Pro křesťana je dokonce každý den v týdnu dnem, kdy si potřebuje připomínat Kristovo vzkříšení, protože díky vzkříšení má život věčný a Kristovo vzkříšení je životodárnou skutečností, kterou Duch svatý používá, aby křesťana posiloval a budoval do doby charakteru Krista Ježíše.

Proč si Kristovo vzkříšení připomínáme? Protože je to centrum křesťanské zvěsti, evangelia. Chcete dnes v záplavě špatných zpráv, kterých jsou plné noviny i televize, slyšet dobrou zprávu? Pak jste ve správnou chvíli na správném místě.

Boží slovo skrze apoštola Pavla činí dnes to samé: připomíná evangelium.

Úvod: Cílem dnešního kázání je připomenout evangelium

Chci vám připomenout, bratří, evangelium, které jsem vám zvěstoval, které jste přijali, které je základem, na němž stojíte, a skrze něž docházíte spásy, držíte-li se ho tak, jak jsem vám je zvěstoval, uždýt jste přece neuvěřili nadarmo. (1K 15,1–2)

Vy, kteří se setkáváte s křesťanskou zvěstí poprvé, si přečtete evangelium, dobrou zprávu pro váš život. Ale co ostatní, kteří jsou křesťany už nějakou dobu? I pro vás mám dobrou zprávu, evangelium.

A. Evangelium je základ

Podívejte se, ke komu se tu apoštol Pavel obrací: Čtrnáct kapitol se věnoval povzbuzování, rozsuzování i vybízení církve v Řecku, ve městě Korintě. Učil je o prioritách křesťanského života, o rozpoznávání pravdy od lži, o křesťanské pokoře, vysvětloval, jak má vypadat křesťanské manželství, život ovdovělých lidí. Obsáhle se věnoval vysvětlení principů křesťanské svobody i pořádku v církvi ve shromáždění. A přece je vrcholem jeho dopisu vlastní závěr listu: „Chci vám připomenout, bratří, evangelium“ (15,1).

B. Skrze evangelium docházíte spásy

Dobrá zpráva o spasení, tedy o záchraně člověka od smrti, mzdy hříchu, pro život věčný v nebi, není jen startovním

blokem, ve kterém se ze sportovce stává závodník, ale je vším, co k závodění potřebuje. Aby mohl dobře závodit, musí správně jíst, mít vhodné boty, pravidelný trénink. Jeho každodenní život je naplněn činnostmi, které mu pomáhají se zlepšovat. Celý jeho život má nyní jeden cíl: zvítězit a získat vavřín vítězství – spasení.

Anebo si představte evangelium jako jídlo – bez každodenního přísunu potravy by naše tělo začalo chřádnout a nakonec by zemřelo.

Křesťan potřebuje žít evangelium každý den. A proto vrcholem 1. Pavlova listu do Korintu je právě evangelium o vzkříšení Krista Ježíše. A my potřebujeme, aby nám ho Pavel připomenul, protože bez správného porozumění evangeliu budeme stát na špatném základě, a dokonce je jisté, že jiné, nepravdivé, falešné „evangelium“, které se za něj jen vydává, ale ve skutečnosti jím není, nás nedovede ke spáse, k záchraně. A mimo spásu je už jen jedna kategorie stavu člověka na věčnosti: odsouzení. Stát na jiném evangeliu znamená věřit nadarmo a nakonec to znamená nedojít k životu věčnému v nebi, ale být vystaven odsouzení.

Co může být důležitějšího pro náš život ve světle věčnosti než vědět, jak být na věčnosti živ v Boží darované radosti a ne trpět pod Božím spravedlivým hněvem?

Jaký je tedy ten základ, jaká je cesta, kterou docházíme spásy?

I. Co to je „biblické evangelium“?

Pavel pokračuje: „Spásy docházíte skrze víru v evangelium, které jsem vám zvěstoval“ (v. 2). Můžeme se dnes potkat s apoštolem Pavlem, aby i nám řekl svoje spásné evangelium? Nemůžeme, už 2000 let není na této zemi, dávno je u Pána. Ale to, co zvěstoval Pavel Korintánům, dal Bůh ze své milosti zapsat Duchem svatým skrze pisatele Nového zákona do Písma. A je to Boží ruka, která zachovává slovo po generace a generace pro další lidi, kteří skrze zprávu evangelia dochází spasení. Není to úžasné? Už tolik nepřátel evangelia se jej snažilo zničit – zakázat tu knihu nebo ji spálit. Jak popisuje Komenský, dělo se to v Žatci v roce 1630, nebo později tak činil katolický Koniáš, když vyhledával a ničil Bibli kralickou.

Bůh však Bibli nejen zachoval, ale dokonce ji máme od dob reformace v našem jazyce a je přístupná každému, aby mohl mít vlastní výtisk. Není to úžasné Boží pozhnání, důvod k vděčnosti?

Dobrá zpráva, která zachraňuje, to je evangelium. Proč ho Bůh stále zachovává? Protože není jiné zprávy, kterou by člověk mohl kdy být zachráněn. Apoštol Pavel předkládá před naše oči to slavné a věčné, nezničitelné evangelium:

Odevzdal jsem vám především, co jsem sám přijal, že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem. (1K 15,3–4)

Kristus zemřel, byl pohřben a byl vzkříšen. To je jednoduchá, stručná

a přitom tak bohatá věta. Dvakrát Pavel zdůrazňuje, že všechny tři události, které tu předkládá, se staly „podle Písem“ (v. 3–4).

Za první Písmo už ve Starém zákoně prorocky předvídá, že se to stane: Kristova smrt, uložení do hrobu i vzkříšení. Nyní se podle Pavla vše, co bylo předpovězeno během staletí, naplnilo. O starozákonních věřících čteme:

Ve víře zemřeli ti všichni, i když se splnění slibů nedožili, nýbrž jen zdálky je zahlédli a pozdravili, uznávající, že jsou na zemi jen cizinci a přistěhovanci. (Žd 11,13)

A za druhé „podle Písem“ znamená, že Písmo tuto zvěst evangelia vysvětluje.

A. Kdo je tedy Kristus?

Je důležité dobře tomu rozumět: kdo je Kristus? Mesiáš, ten očekávaný Spasitel neboli Zachránce. Písmo říká, že Bůh pošle Spasitele. Jeho jméno je Ježíš, hebrejsky Ješua, Jozue, což v překladu znamená „Hospodin zachraňuje“.

Je to Hospodin, kdo člověka zachraňuje. Nemůžeš se zachránit sám. To může udělat jen ten, kdo je schopen zachránit – a to je Bůh. První, co nás Pavel učí, je, že Ježíš je Bůh. Nikdo jiný nemůže odpouštět hříchy, nikdo jiný nemá moc zachránit člověka. Jen trojjediný Bůh.

Ani pohled, který vidí Ježíše jako stvořeného, a ne stejně věčného s Otcem, se nedrží Písma. Bůh je láska. Koho by potom Otec mohl milovat, kdyby ještě neměl Ježíše, svého Syna? Byl by jen bohem podobným bohu islámu. Ježíš je

však „Bůh zachraňující“, jedna osoba Boží trojice.

To druhé, na čem evangelium trvá, je, že Kristus Ježíš je zároveň člověk. Kdyby nebyl člověkem, ale byl jen Bohem, nevisel by na golgotském kříži, kam ho dovedl lidský hřích. Ne jeho vlastní, Bůh nehřeší, ale Kristus se ztotožnil s lidmi, vzal na sebe hříchy lidí a stal se pro nás hříchem. Pro nás byl Pán Ježíš ukřižován.

Je-li pro někoho Kristus někým jiným než plně Bohem a plně člověkem v jednom těle, pak onen člověk potřebuje slyšet a vysvětlit evangelium, protože je stále vyloučen ze spásy podle evangelia Kristova. A takových lidí bylo a je mnoho. Věří, že Ježíš byl jen člověk nebo jen jiná stvořená bytost. Nebo se jen zdál být člověkem, ale nebyl. Ale každá taková představa chce mít za spasitele někoho, kdo spasit nedokáže. To dokáže jen Bůh v lidském těle, Kristus Písem.

To je tedy Kristus Písma, který podle Písem také zemřel.

B. Proč Kristus zemřel?

Ta otázka je namístě. Obyčejně si ji nepokládáme. Každý člověk umírá, to všichni dobře víme. Každý, kdo tu sedí, postrádá někoho, kdo byl součástí jeho života a už není. Zemřel. I o nás to bude jednou platit, pokud Kristus dříve nepřijde.

Písmo vrhá na celou záležitost světlo: *Kristus zemřel za naše hříchy. (1K 15,3)*

Dozvídáme se, že Kristus nezemřel za své hříchy, ale za naše. Byly to moje a tvoje hříchy, které přivedly Božího Syna na kříž Golgoty!

Už jste slyšeli názor, že Ježíš byl ukřižován, protože neměl šanci uniknout římské okupační správě země? Nebo proto, že sám sebe nebyl schopen zachránit a sestoupit z kříže? Že byl jen vláčen okolnostmi a skončil tragicky a jinak to ani dopadnout nemohlo?

Lidé vždy vymýšleli a budou vymýšlet důvody, jak se vyhnout přiznání: ten ukřižovaný Ježíš zemřel kvůli mně! Ale to ještě není celá pravda: neumřel jen kvůli tvým vinám, ale také proto, aby zaplatil cenu, kterou Boží spravedlnost požaduje za každý hřích:

Mzdou hříchu je smrt. (Ř 6,23)

Nejsi si jistý, že hřešíš? Myslíš, že to s tebou možná není tak zlé? Kristus byl pohřben. To je důkaz, že jsme hříšníci. Kristus byl dán do hrobu. Musel umřít a skutečně umřel.

C. Třetího dne byl vzkříšen

Ale třetího dne byl vzkříšen podle Písem (1K 15,4).

Ale Bůh ho vzkřísil; vytrhl jej z bolestí smrti, a smrt ho nemohla udržet ve své moci. (Sk 2,24)

Kristus nemohl zůstat v hrobě. Člověk Ježíš se stal hříchem místo nás. Proto zemřel (2K 5,21). Ale Ježíš Bůh sám bezhříšný nemohl být smrtí držěn v zajetí. Proto byl vzkříšen. Smrt už nad ním nepanuje!

Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti. (2K 5,21)

„Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil! Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?“ (1K 15,54–55)

Nyní je Kristus vzkříšený. Nebyl vzkříšen jako někteří lidé, o kterých v Písmu čteme (vzpomeňte na Lazara, viz J 11), protože ti byli sice vzkříšeni ze smrti do života, ale znovu procházeli utrpením, bolestí a nakonec znovu zemřeli. Naproti tomu Krista učinil Bůh Otec prvotinou vzkříšení, prvním z těch, jejichž těla byla proměněna k dokonalosti a nejsou již více podrobena slabosti, stárnutí nebo smrti, ale žijí věčně.

Byl snad někdo vzkříšen jako Kristus a pak už nemusel projít smrtí? V koho byste mohli složit svou naději na věčnost? Nikdo jiný takový nebyl a nebude! Ježíš Kristus je Spasitel světa.

On je ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze něj. (J 14,6)

Věříš tomu? To všechno se stalo „podle Písem“. Kristovo ukřižování a vzkříšení se nestalo náhodou. Všechno, co Bůh zaslíbil a co najdeme ve Starém zákoně, se vyplnilo. Trpící služebník z Izajáše 53 se stal vítězným Spasitelem.

Ale Hospodinovou vůlí bylo zkusit ho nemocí, aby položil svůj život v oběť za vinu. Spatří potomstvo, bude dlouho živ a zdárně vykoná spatří světlo, nasytí se dny. „Tím, co zakusí, získá můj spravedlivý služebník spravedlnost mnohým; jejich nepravostí on na sebe vezme. Proto mu dávám podíl mezi mnohými a s četnými bude dělit kořist za to, že vydal sám sebe na smrt a byl počten mezi nevěrníky.“ On nesl

hřích mnohých, Bůh jej postihl místo nevěrných. (Iz 53,10–12)

Nejenom Starý zákon svědčí a prorokuje budoucí události, které se naplnily Kristovým vzkříšením. Jestli je pro tebe tento důkaz jedinečnosti Kristova vzkříšení nedostatečný, Bůh ti ve své milosti přidává důkazy. Počítá s naší nevěrou, pochybovačnou duší. Je tu tedy také zástup očitých svědků těchto událostí.

... ukázal se Petrovi, potom Dvanácti. Poté se ukázal více než pěti stům bratřím najednou; většina z nich je posud na živu, někteří však již zesnuli. Pak se ukázal Jakobovi, potom všem apoštolům. (1K 15,5–7)

První ve výčtu je Petr. Vzkříšený Pán se s ním setkává u Tiberiadského jeze-
ra. Vyzbrojuje ho ke službě. Petra, který jej třikrát zapřel, Ježíš povzbuzuje (J 21).

Následuje Dvanáct, to je v evangeliích i v knize Skutků označení pro skupinu dvanácti apoštolů, nejbližších učedníků Krista. Ježíš se zjevil uprostřed nich, když byli v neděli večer, v den vzkříšení, shromáždění v Jeruzalémě. Báli se židů, a tak byli za zavřenými dveřmi (J 20,19).

Pak se ukázal 500 bratřím najednou, Jakobovi a všem apoštolům. Kolik z nich mělo dříve odvalu se ke Kristu přiznat před jinými lidmi? Kolik jich zbylo v Getsemanské zahradě kolem Pána, když jej přišli vojáci zatknout?

Ale nyní tu je více než 500 lidí, kteří se setkali se vzkříšeným Ježíšem Kristem. Nyní je tu více než 500 proměněných srdcí, která od nynějška budou úplně jiná. Po 40 dní po svém umučení a vzkříšení se zjevoval lidem, aby započal

slavný věk církve. Církev povolal v bytí, když vystoupil na nebesa před jejich zraky zpět ke svému Otci, aby svatým připravil příbytky v nebesích. Seslal Ducha svatého, aby nyní on přebýval v Kristově církvi v srdcích Božích dětí.

Mezi korintskými adresáty Pavlova dopisu byli zřejmě skeptici – pochybovači. Pavel je ujišťuje: je tu ještě většina z těch 500 lidí, kteří se setkali se vzkříšeným Ježíšem. Jsou doposud naživu, tak se jich běžte zeptat, jestli je to pravda!

V našem shromáždění je alespoň 20 lidí, kteří se setkali se vzkříšeným Ježíšem, ve vašem městě se jich setkává možná ještě víc. Běž se jich zeptat, jestli je to pravda. Zjisti něco o jejich životě před tím, než se setkali s Kristem, a o tom, jak vypadá dnes. Budeš ohromen!

To je moc vzkříšeného Krista. To je moc Ducha svatého v těch, kteří uvěřili vzkříšenému Ježíši. Máš snad ještě pochybnosti, zda je Kristovo vzkříšení dostatečnou zárukou Božího odpuštění? Podívej, koho Kristus spasil. Dokonce toho, kdo pronásledoval Boží církev. Božího nepřítel! Apoštol Pavel si je dobře vědom, kým byl:

Naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně. Vždyť já jsem nejmenší z apoštolů a nejsem ani hoden jména apoštol, protože jsem pronásledoval církev Boží. Milostí Boží jsem to, co jsem, a milost, kterou mi prokázal, nebyla nadarmo; více než oni všichni jsem se napracoval nikoli já, nýbrž milost Boží, která byla se mnou. Ať už tedy já, nebo oni – tak zvěstujeme a tak jste uvěřili. (1K 15,8–11)

Moc Kristova vzkříšení je síla, které nemůže odolat ani to nejhloběji padlé srdce, ani ten nejhrubší pronásledovatel a vrah lidí. Kde pracuje Boží milost, tam přichází odpuštění.

Myslíš, že ty nemáš u Boha naději. Říkáš si ve svém nitru: „Já se už ale nezměním...“

Máš pravdu, opravdu nemáš sílu se změnit. Ale Bůh tu moc má! Udělal to v srdcích 120 lidí, kteří se shromažďovali v Jeruzalémě před Letnicemi, udělal to v srdcích 3000 lidí po prvním Petrově veřejném kázání v Jeruzalémě, udělal to v srdci „inkvizitora“ Pavla a dělá to i dnes stále stejným způsobem. Kdo slyší evangelium a uvěří mu, pokoří se před Bohem, padne na kolena a prosí o odpuštění své nevěry Bohu, tomu Bůh připočte spravedlnost vzkříšeného Krista. Popros Krista, aby vzal i tvoje hříchy na sebe. Čiň pokání a věř evangelium!

Věř, že Kristus zemřel za tvoje hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem. (1K 15,3–4)

Postav se na základ, jímž je evangelium, a Bůh udělá ten největší zázrak, jaký dnes můžeš vidět: dá ti odpuštění a věčný život. To, co udělal Bůh s Kristem, když ho vzkřísil z mrtvých, to udělá Bůh i s tebou.

II. Vzkříšený Kristus je centrem evangelia

Když se tedy zvěstuje o Kristu, že byl vzkříšen, jak mohou někteří mezi vámi říkat, že není zmrtvýchvstání? Není-li zmrtvýchvstání,

pak nebyl vzkříšen ani Kristus. A jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i vaše víra, a my jsme odhaleni jako lživí svědkové o Bohu: dosvědčili jsme, že Bůh vzkřísil Krista, ale on jej nevzkřísil, není-li vzkříšení z mrtvých. Neboť není-li vzkříšení z mrtvých, nebyl vzkříšen ani Kristus. Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu. Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí! (1K 15,12–19)

Položím nyní otázku: Nevěříš, že po smrti něco je? Jde o jeden z nejrozšířenějších názorů dneška. Všechno co existuje, je tady a teď. Vše na čem záleží, je tady a teď.

Ale to nedává smysl. Nikdo z nás podle toho ve skutečnosti nežije. Bereme ohledy na druhé, přemýšlíme o budoucnosti a jednáme tak, abychom mohli žít i zítra, pozítří, za rok. Nikdy se nakonec nerozhodujeme tak, aby naše rozhodnutí bylo jen a jen to nejlepší pro mě samotného, tady a teď. Bereme v potaz druhé lidi, přemýšlíme nad minulostí, abychom z ní vyvodili něco pro budoucnost.

Říkat, že po smrti nic není, že není zmrtvýchvstání, znamená říkat, že Ježíš Kristus nebyl vzkříšen. Ale strávili jsme už 30 minut dokazováním, že Ježíš žije. A můžeme tím strávit mnoho dalších hodin, jestli chcete.

Pokud není zmrtvýchvstání, pak nebyl vzkříšen ani Kristus. Jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak všechno, co tu říkám, je lež. A potom také životy těch, kteří

Kristu uvěřili, jsou lživým svědectvím. Pak je to všechno podvod.

Ale Kristus byl vzkříšen. Písma Starého i Nového zákona o tom svědčí a v znamenáných příbězích podávají obrazy duchovních skutečností, které se v Kristu a jeho vzkříšení naplnily.

- Izrael veden Mojžíšem procházel rozpolceným Rudým mořem. Před nimi kráčel sám Bůh, ve dne ve sloupu oblakovém a v noci ve sloupu ohnivém. Tak je vyvedl z otroctví z Egypta, aby nakonec došli do země, kterou jim a jejich otcům Bůh dal. To je fyzický předobraz Kristova vzkříšení, vyjití věřících z otroctví hříchu a jejich vejítí do věčného odpočínutí.

- Také Abraham byl ochoten obětovat svého syna Izáka, protože důvěřoval Bohu, že má moc vzkřísit mrtvého.

Počítal s tím, že Bůh je mocen vzkřísit i mrtvé. Proto dostal Izáka zpět jako předobraz budoucího vzkříšení. (Žd 11,19)

- A David v Žalmu 16,10

... viděl do budoucnosti a mluvil tedy o vzkříšení Kristově, když řekl, že nezůstane v říši smrti a jeho tělo se nerozpadne v prach. Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni to můžeme dosvědčit. (Sk 2,31–32)

Proměněné životy lidí v Písmu svědčí o Kristově vzkříšení.

- Ten, který se bál židů a třikrát zaprel Ježíše, po Letnicích neohroženě káže v Jeruzalémě. Petr je uvězněn, bičován, ale nyní to vše snáší dokonce s radostí, protože má tu čest trpět pro Krista a spolu s Kristem.

- Ti, kteří se v zahradě rozprchli, nyní jdou a zvěstují lidem vzkříšeného Krista.

Kolik lidí nakonec vydává svědectví o vzkříšeném Ježíši? Podívejme se do Knihy zjevení. Apoštolu Janovi Pán odhalil věci budoucí, aby povzbuzoval pronásledovanou církev na zemi. Jan hleděl ve vidění ke konci časů, k vítězství Beránka:

Potom jsem viděl, hle, tak veliký zástup, že by ho nikdo nedokázal sečíst, ze všech ras, kmenů, národů a jazyků, jak stojí před trůnem a před tváří Beránkovou, oblečeni v bílé roucho, palmové ratolesti v rukou. A volali velikým hlasem: Díky Spasiteli, Bohu našemu, sedícímu na trůnu, a Beránkovi. (Zj 7,9–10)

Kdyby to vše nebyla pravda, pak jsou křesťané nejubožejší z lidí, protože by jejich víra byla marná.

III. Avšak Kristus byl vzkříšen!

Avšak Kristus byl vzkříšen jako první z těch, kdo zesnuli. A jako vešla do světa smrt skrze člověka, tak i zmrtvýchvstání: jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života. (1K 15,20–22)

Kristus je vzkříšen! To zcela mění všechno v mém životě. Všichni lidé umírají. A to je nezpochybnitelné, jasné svědectví pro každého člověka. Stačí zajít na místní hřbitov. Je plný lidí, kteří kdysi žili. Měli práci, známé, radosti i starosti. Někdo možná chtěl umřít, jiný bojoval o svůj život v těžké nemoci. Ale nakonec každý zemřel.

Ale protože je Kristus vzkříšený, nyní máš na dosah ruky mocnou zbraň, která dokáže smrt porazit. Bůh ti dává důkaz: vzkřísil Krista z mrtvých a on nyní na věky žije.

Písmo praví: „Kdo v něho [v Krista] věří, nebude zahanben.“ (Ř 9,33)

Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve své srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen. Srdcem věříme k spravedlnosti a ústy vyznáváme k spasení. (Ř 10,9–11)

Smrt nemá poslední slovo. To Kristus dnes zde zvěstuje odpuštění hříchů. V něm je ospravedlněn každý, kdo věří. Všichni, kdo věří v Ježíše, ve svého Spasitele, budou žít. Protože Kristus je vzkříšený!

JAK VZKŘÍŠENÍ MĚNÍ VŠE

Adrian Warnock

Žije!

Ačkoli často mluvíme o Ježíšově smrti, o vzkříšení se z nějakého důvodu zmiňujeme většinou pouze o Velikonocích. Křesťané někdy dokonce říkají, že Ježíš zemřel, aby nás zachránil, aniž by se zmínili, že také vstal pro naši spásu. Je čas trochu nastolit rovnováhu a mluvit více o Ježíšově smrti a vzkříšení.

Pro křesťany na celém světě je každá neděle nedělí vzkříšení. Setkáváme se

každý týden mimo jiné, abychom oslavili velkolepou a podivuhodnou skutečnost, že Ježíš vstal z mrtvých. Ježíšovo vzkříšení opravdu změnilo vše. Změnilo kříž z tragédie na triumf a změnilo celou Římskou říši. Jde o nejmocnější božskou událost v historii stvoření, která zahájila nový věk působení a moci Ducha svatého při záchraně a proměně životů.

Srdce křesťanství

Když uvažujeme o tom, zda je křesťanství pravdivé, vše závisí na tom, zda Ježíš vstal z mrtvých. Na životech křesťanů se dodnes projevuje, že vzkříšení stále mění lidi. Strach mění v lásku, zoufalství v radost. Vzkříšení mění lidi z duchovně mrtvých na živé Bohu. Mění odsouzení za vinu na oslavu odpuštění a svobody. Mění úzkost v naději, která jde až za hrob. Může změnit naše hříšná srdce, aby toužila následovat Pána Ježíše, a síla vzkříšení neúnavně zabíjí hřích v každém skutečném křesťanovi. Protože zanedbáváme zdůrazňování této pravdy, má mnoho křesťanů chabé očekávání toho, do jaké míry dnes můžeme zažívat život vzkříšení a vítězství nad hříchem. Vzkříšení zdaleka není něco, z čeho budeme mít prospěch pouze v budoucnu!

John MacArthur tvrdí:

„Vzkříšení je základem naší jistoty, je pilířem všech našich budoucích nadějí a je zdrojem síly v našem každodenním životě tady a teď. Dodává nám odvahu uprostřed pronásledování, útěchu uprostřed zkoušek a naději uprostřed temnoty tohoto světa.“

Vzkříšení a Duch svatý

Není náhoda, že mnohé z uvedených věcí, které MacArthur připisuje vzkříšení, se jinde připisují také činnosti Ducha svatého – jmenovitě ujištění (Ř 8,16–24), zdroj síly v našem každodenním životě (Ř 8,4) a útěcha (J 14,16–26).

Ježíš se svým vzkříšením stal „Duchem oživujícím“ (1K 15,45), zcela novým druhem lidské bytosti a umožnil nám podílet se na tomto novém životě. Také jen díky svému vzkříšení a nanebevstoupení mohl poslat na svět Ducha svatého, aby vykonal v křesťanech své zvláštní dílo (J 7,39; Sk 2,33). Vše, co Duch dnes dělá pro věřící, je možné pouze v důsledku vzkříšení. Navíc nám Pavel na třech místech říká, že křesťané již byli vzkříšeni spolu s Kristem:

Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hledejte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. (Ko 3,1)

Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce – i my vstoupili na cestu nového života. (Ř 6,4)

Probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni! Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši... (Ef 2,5–6)

Moc pro křesťanský život

Křesťané proto již byli proměněni Ježíšovým vzkříšením. Ježíš dnes opravdu žije. Kvůli tomu jsou křesťané také naživu zcela novým způsobem. Stejná moc, která vzkřísila Krista z mrtvých, žije v každém

skutečném křesťanovi. Bůh chce, abychom nejen věřili v Ježíšovo vzkříšení, ale abychom jím byli proměněni a získali sílu, kterou potřebujeme ke správnému křesťanskému životu (a my víme, jak by takový život měl vypadat).

přeložila Alžběta Turková

PRÁZDNÝ HROB

Paul Tripp

Miluji Velikonoce. Miluji oslavné písně, které zpíváme ve shromáždění. Miluji oddíly Písma, které čteme během bohoslužby. Nejvíce ze všeho miluji vizuální představu prázdného hrobu.

Jsem hluboce přesvědčen, že prázdný hrob Ježíše Krista zjevuje tři podstatné charakterové vlastnosti Pána Boha.

1. Věrný

Prázdný hrob ukazuje, že Bůh je věrný. O mnoho staletí dříve, když Adam a Eva neposlechli Boha, Bůh slíbil, že v budoucnu jednou provždy zničí zlo. Poslal svého Syna, aby svým ukřižováním a zmrtvýchvstáním porazil hřícha a smrt.

Po tisíce let Bůh na svůj slib nezapomněl ani se od něho neodvrátil. Neunavil se ani se nenechal ničím rozptýlit. Učinil slib a měl pod kontrolou všechny

historické události (velké i malé), tak aby v pravý čas mohl přijít Ježíš Kristus a naplnit, co bylo zaslíbeno.

2. Mocný

Prázdny hrob také ukazuje, že Bůh je mocný – mocný v autoritě a mocný v síle.

Přemýšlejte nad tím, jakou autoritou byste museli disponovat, kdybyste měli vést všechny vztahy ve všech situacích a na každém místě, abyste zajistili, že Ježíš přijde v pravou chvíli a udělá přesně vše, co bylo určeno!

Může existovat působivější demonstrace síly, než když někdo má sílu porazit smrt? Mocnou Boží silou se Ježíš zbavil pohřebních pláten a vyšel z hrobu. Petr se rozběhl ke hrobu, nahlédl dovnitř a uviděl tam ležet jen plátina. (L 24,12) Někdo má takovou sílu, že dokáže ohnout železnou tyč. Ale vstát z mrtvých? Takovou sílu má jen Bůh.

3. Ochotný

Prázdny hrob také ukazuje na Boží ochotu. Proč se Pán Bůh pustil do záchranné akce takového rozsahu? Proč by si nás vůbec měl všimnout, proč nás nenechal, abychom se zachránili sami? Proč by kdy měl obětovat svého vlastního Syna? Protože je ochotný.

Vy a já si musíme uvědomit, že jeho ochota nebyla motivována něčím, co by viděl na nás, ale něčím, co bylo v jeho nitru. Je ochotný, protože on je definicí milosrdenství. Je ochotný, protože on

je zdroj lásky. Je ochotný, protože je plný úžasné milosti. Je ochotný, protože je dobrý, mírný, trpělivý a laskavý.

Dokonce, i když my jsme neochotní, zaměřeni sami na sebe a chceme jít vlastní cestou, on je stále ochotný. Raduje se, když nás proměňuje svou milostí. Raduje se, když nás zachraňuje svou mocnou láskou.

Čas na upřímnost

Jsou to nádherné a strhující pravdy, ale nyní nastal čas na upřímnost. Bylo by velice jednoduché přijít v neděli do shromáždění a oslavovat tyto pravdy. Ale co bude dál, až skončí oslavy Velikonoc?

Co bude, až proti tobě někdo zhřeší? Nemusíš se na něj hned obořit. Co se stane, až do tvého domu vtrhne padlý svět? Nemusíš se dát na útěk. Co se stane, když věci, které Bůh nazývá hříšnými, tě začnou silně lákat? Nemusíš se vzdávat.

Proč? Protože Bůh je věrný, mocný a ochotný. Věť, že Ježíš nebyl vzkříšen z mrtvých jen proto, aby zapečetil tvoji budoucnost na věčnosti. Jistěže je to samo o sobě nezměřitelný dar, ale i dnes můžeš zakoušet důsledky vzkříšení.

Můžeš pevně stát i ve slabosti a zmatku a říci: „Nejsem sám. Bůh je se mnou a on je věrný, mocný a ochotný. On může udělat to, co já nemohu, a dává mi nového Ducha, abych milovat totéž co on.“

Jsi-li Boží dítě, vzkříšený Kristus žije v tobě skrze svého Ducha. Jsi nové stvoření, což se projevuje nejen tím, že máš spravedlivé postavení před Bohem,

ale máš i schopnost a touhu. Ježíš vyšel z hrobu, a proto můžeš chodit ve spravedlivé naději, dokud se s ním nesetkáš tvář v tvář.

přeložila Iva Suchá

VŠECHNO SE ZMĚNILO

D. A. Carson

*Radujeme se, nebeský Otče,
v pravdě, že Ježíš vstal z mrtvých.
A přece vidíme, že nejde jen o jakousi pravdu
na veřejném kolbišti historie,
kterou bychom měli rychle vstřebat,
a pak ji odložit stranou.
Protože jestli tvůj drahý Syn,
Bůh a zároveň člověk, vstal z mrtvých,
pak se všechno změnilo.
Jeho vítězství nad smrtí je poturzené.
Oběť, kterou přinesl, je přijata.
Už nyní je hlavou nového lidstva,
které s ním jednou bude mít podíl
na jeho vzkříšené podobě.
A všechen jeho lid, nebeský Otče,
se před ním bude s radostí klanět a volat:
„Můj Pán a můj Bůh.“
Dej, aby každý z nás volal:
„Odpusť mé hříchy, tak jako jsi odpustil hříchy
toho ochrnutého muže,
můj Pane a můj Bože.“
V Ježíšově jménu, amen.*

přeložila Iva Suchá

PROMĚŇUJÍCÍ MILOST V MANŽELSTVÍ (MANŽELKA) III.

Jim Newheiser

Minule jsme se zabývali plánem pro manželství uvedeným v Genesis 2,24. Mluvili jsme o zodpovědnosti manželů dávat svým ženám TULIPány a milovat je tak, jako Kristus miluje je. Nyní budeme mluvit o roli manželky. A musím přiznat, že je pro mě, jakožto pro muže, obzvláště těžké mluvit na toto téma. Věříme však, že při smíšených shromážděních, kde se setkávají muži i ženy, by měli vyučovat muži. Cítil bych se lépe, kdyby tu se mnou byla moje žena, ale dostali bychom se do problému s 1. listem Timoteovi 2,12. Řeknu vám však, co o tomto předmětu vím z Božího slova. Mezi ty, kdo mě skutečně naučili, co uvedené Boží slovo znamená, patří zbožní lidé jako Martha Peace, Elisabeth Fitzpatrick a moje žena. Tyto ženy dospěly k poznání, co to znamená podřizovat se, a pochopily krásu takového jednání. přísloví 31,26 říká: „Její ústa promlouvají moudře, na jazyku mívá vlídné naučení.“ Jsem vděčný Bohu za takový dar církvi, za zbožné ženy, které těmto slovům rozumějí a pomáhají je pochopit i ostatním.

Přečtěme si tedy Efezským 5,22–24:
„V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým: ženy svým mužům jako Pánu, protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil. Ale jako církev je podřizena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřizeny svým mužům.“

Mnemotechnická pomůcka pro muže tvořila slovo TULIPán a pro ženy je vhodné slovo HONOR (úcta). Zbožná žena má úctu ke svému muži.

H – naše první písmenko zastupuje pokyn „**HOLD FAST**“ – DRŽ SE pevně role, kterou ti Bůh určil. Budete tlačeny smýšlením světa, který říká, že principy napsané v Bibli jsou staromódní a plné problémů plynoucích z tehdejších zvyků a patriarchálního zřízení. Také vás bude uvádět do pokušení skutečnost, že jste si vzaly muže, kteří vás nemilují tak, jak by měli, tedy jako Kristus miluje církev. Budete to používat jako výmluvu, jak se vymanit z poslušnosti Božímu slovu. Žijeme v době, kdy se mnoho lidí uráží pro biblické texty pojednávající o těchto věcech, a dokonce je uráží i to, že je vůbec čtete. Rovnostářství se nevykytuje jen ve světě, ale i mezi křesťany. Dokonce i v evangelikálním křesťanství existuje názor, že bychom měli odmítnout rozdělení rolí muže a ženy doma i v církvi. Pod vlivem křesťanského feminismu se překládá Bible tak, aby tyto rozdíly vymizely. Martin Lloyd-Jones řekl, že mnozí lidé věří v Bibli, dokud nenarazí na něco, čemu věří coby tvůrové našeho století. „Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stále

navěky“ (Iz 40,8). Žijeme ještě o století dál než Martin Llod-Jones, stále je však přítomen stejný tlak.

Jak jsme viděli v Genesis 2, manželství stvořil Bůh a manželství má být partnerstvím, kde manžel je hlavou a žena následuje jeho vedení. V 1. Korintským 11,8–9 čteme: „Vždyť muž není z ženy, nýbrž žena z muže. Muž přece nebyl stvořen pro ženu, ale žena pro muže.“ Mužovo vedení není otázkou smýšlení ovlivněného kulturou a není tu ani proto, že muži jsou větší a silnější a mohou na ženy působit svou silou, nýbrž proto, že v Božím plánu bylo, aby v konstituci manželství, v manželské smlouvě byl muž vůdcem. Bylo to ustanoveno pro naše dobro, kvůli ochraně rodiny. Nemůžete mít demokracii, když jsou ve vedení dva lidé. Kdyby hlasovali opačně, musel by tam být někdo, kdo rozhodne. Nemáme právo teď předělat podstatu manželství a prohlásit, že role manželů rozdělíme jinak, než jak je ustanovil Bůh.

Lidé vznášejí proti poddanosti ženy mnohé námitky, které vycházejí z nebiblického pohledu na to, co koho činí rovnocenným či významným. Být u někoho v poddanosti, být pod jeho vedením neznamená, že je vám onen člověk nadřazený a že tím pádem vy jste tím méně důležitý. Nejúžasnější důkaz máme v 1. Korintským 11,3, kde Pavel píše: „Rád bych, abyste si uvědomili, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy muž a hlavou Krista je Bůh.“ Tady vidíte hierarchii. Kdo je na úplném vrcholu? Bůh Otec je hlavou Krista. Bůh

posílá svého Syna na svět a Syn říká, že ho těší plnit Otcovu vůli. Sám sebe poddává Otcovi a říká: „Ne má vůle, ale tvá se staň.“

Myslíte, že je pro Syna ponižující, že je poddán své hlavě? Ne, slávou Syna je plnit Otcovu vůli. Pavel to používá jako analogii pro církve i pro manželství. Bůh ustanovil hlavou muže a žena se mu má podřizovat. Jsou si rovni, stejně jako jsou si rovni Otec, Syn i Duch svatý, tři osoby v Trojici. V této rovnosti je ale řád. Stejná rovnost je i mezi mužem a ženou. „Stejně i muži: když žijete se svými ženami, ... prokazujte jim úctu, protože jsou spolu s vámi dědičkami daru života“ (1Pt 3,7). V Galatském se říká: „Není už rozdíl mezi ... mužem a ženou“ (3,28). Ve skutečnosti jsme muži a ženy s odlišnými rolemi, ale duchovně jsme si rovni. Bůh však ustanovil řád a autority ve vztazích. Například jsme povinni poslouchat vládu, děti musejí poslouchat své rodiče, členové sboru mají následovat své starší a podobně Bůh ustanovil řád i v rodině.

Další námitka vůči poddanosti přichází ze světa a není to nová myšlenka, je stará. Říká, že abys byl rovnocenný, musíš být šéf. Ježíš si zavolal učedníky a řekl jim: „Víte, že vládcové panují nad národy a velcí je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mt 20,25–28). Takovým způsobem svět prosazuje

například feminismus. „Je to skvělá věc, že ženy vedou v té a té oblasti.“ Co se týče politiky a pracovního prostředí, nic proti tomu nemám, ale v kontextu rodiny a církve Bůh ustanovil vůdcem muže. To samé myšlení se někdy objevuje i v církvi: „Musíš být starší a šéf své rodiny“. Takhle ale přemýšlí svět, že člověk musí prohánět lidi. Velikost je však v tom, že budete lidem sloužit, stejně jako Kristus nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.

Stejně jako se manžel podobá Kristu v tom, že sám sebe obětuje, tak se manželka podobá Kristu v tom, že i on se ponížil, aby sloužil. A taková má být role manželky. Boží ideál poddanosti není, že budou muži sobečtí a nezralí a budou utlačovat své ženy a ječet na ně, když něco pokazí. Jen v důsledku pádu do hříchu se z mužů stávají panovační despotové. Bůh však chce, aby muž jednal se svou ženou tak, jako Kristus jedná s církví – má ji ctít. To jistě neznamená, že jí bude poroučet, ponižovat ji. Ideálně by jí měl naslouchat. Bible se věnuje i situaci, když s tebou manžel takto nejedná. V 1. Petrově 3,1 říká, že se mu máte stejně poddat a doufat, že se skrze vaše zbožné jednání změní. Držte se pevně učení Bible, i když je to velmi těžké v kultuře, která je odmítá.

Další písmenko – O (OBEDIENCE) – POSLOUCHEJ mužovo vedení kvůli Pánu. Vraťme se do listu Efezským: „V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým: ženy svým mužům jako Pánu,

protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil“ (5,21–23). Vidíme, že Bůh učinil manželka hlavou rodiny ne proto, že je toho nutně hoden. Ženy, posloucháte muže kvůli Pánu. Je to stejné, jako kdyby sem teď vešel prezident Spojených států. Doufejme, že by si sedl a naslouchal. My bychom se k němu chovali s úctou kvůli jeho úřadu, aniž bychom nutně museli souhlasit s celou jeho politikou. A stejným způsobem se ty chovej ke svému manželovi. Jsme uctíví vůči uniformě, vůči postavení. A toto postavení mu určil Bůh. Ve verši 24 čteme: „Ale jako církev je podřízena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřízeny svým mužům.“ Ve všem, což znamená „úplně“, i když za chvíli budeme mluvit o výjimkách. Když se vdáš a poddáš se autoritě svého manžela (myslím, že to hezky podává Martha Peace ve své knize Znamení žena), chceš roli, kterou v rodině máš, vykonávat pod jeho vedením – tímto způsobem spolu řešíte, jak trávíte čas, jak utrácíte peníze, zda pracuješ, jak moc pracuješ, jak se oblékáš, jak vychováváte děti, jaké připravuješ jídlo. To neznamená, že tě musí manžel v těchto věcech kontrolovat a ovládat i v maličkostech. V Přísloví 31,11 se říká, že srdce muže na manželku spoléhá. Žena z Přísloví měla hodně nezávislosti pod vedením svého manžela, což je ideální. Poddanost je však něco víc než jen poslouchání rozkazů. Caroline by vám řekla, že já žádné rozkazy nevydávám. Vlastně si nepamatuji, že bych kdy nějaký vydal.

Poddanost znamená, že bereš v úvahu potřeby, touhy a naděje svého muže a ptáš se sama sebe, jak bys mu mohla pomoci. To může znamenat, že když si moudrá žena není jistá, co udělat, zeptá se: „A jak by sis přál, abych to řešila?“

Skutečnou zkouškou poddanosti je, když nesouhlasíte. Je docela jednoduché se poddat, když souhlasíte. Už si ani nepamatuji, kolik žen mi řeklo: „Kdyby mě můj muž vedl stejně, jako mě vede Kristus, tak bych se ráda poddala.“ Ne, to tak jednoduché. Ty máš následovat jeho vedení beze strachu, protože důvěřuješ Bohu. Ale Caroline si při svém poradenství ženám všimla, že je to pro manželky veliký problém, protože jsou plně strachu. Případobnil bych to situaci, kdy sedíte jako spolujezdec v autě a řidič se plně nevěnuje řízení. Ona sedí na místě spolujezdce a bojí se, jak to všechno ovlivní děti, jak je ovlivní jeho finanční rozhodnutí nebo rozhodnutí ohledně práce, a kvůli tomu strachu může být v pokušení vrhnout se přes řidiče a chopit se volantu. Nikdo ale neříká, že se tvůj manžel bude vždy pečlivě věnovat řízení. Petr říká: „Stejně i vy ženy, podřízujte se svým mužům; i když se někteří z nich vzpírají Božímu slovu...“ (1Pt 3,1–2). To znamená, podřízujte se, i když vás nevedou dobře. „Tak jako Sára poslouchala Abrahama a ‚nazvala jej pánem‘. Vy jste jejími dcerami, jednáte-li dobře a nedáte se ničím zastrašit“ (1Pt 3,6). Ale jak můžete překonat svůj strach? Tím, že svoji důvěru vložíte v Boha, a ne ve svého manžela, a svou

naději upnete k Bohu. Když jste ustrašené, máte tendenci převzít vedení, a to může celou situaci ještě zhoršit. Caroline dělá něco, čím získává moji pozornost, když si myslí, že se mýlím. Říká něco jako: „Budu se za tebe modlit a budu důvěřovat Bohu, že tě přivede k moudrému rozhodnutí.“ A to mnou vždycky pořádně zalomcuje. Myslím však, že to je správný přístup. Víím, že to myslí vážně, když to říká. Takovým jednáním neusiluje o vedení.

V mnoha manželstvích není tak těžké přebrat vedení. Existují muži, kteří jsou pasivní nebo chtějí zachovat mír za tak vysokou cenu, že se vzdají svého vedení, a vzniklé vakuum potom vyplní žena. Často zjišťujeme, že si ženy s velmi silnou osobností berou muže, kteří jsou spíše váhaví a je pro ně náročnější naplňovat roli, kterou jim Bůh určil. Musíš si pamatovat, že tvým úkolem není převzít vedení. Ty však budeš v pokušení ty věci převzít a ovládat, protože mu nedůvěřuješ. Tím pádem ale nedůvěřuješ nejen svému manželovi, ale i Bohu, že tě přenesení přes všechny nesnáze. Víím, že podřídit se Bohu a tím pádem i manželovi může být nesnadné a vyžaduje to víru.

Nejde jen o to, co děláš, ale jde také o tvůj přístup. Pavel říká: „A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu“ (Ef 5,33). Podívejme se do Příslóví: „Žena znamenitá je korunou svého manžela, kdežto ostudná mu je jako kostižer v kostech“ (12,4). „Moudrá žena buduje svůj dům, kdežto pošetilá jej

vlastníma rukama boří“ (14,1). To znamená, že ve své poddanosti nejsi nahněvaná, jsi veselá a laskavá, protože důvěřuješ Pánu. To ovlivňuje i způsob, jakým o svém muži mluvíš s ostatními lidmi, že ho neponižuješ. Někdy ti může působit neblahé potěšení klevetit o něm před ostatními, například co zas hloupého udělal a jak těžký s ním máš život. Když tedy udělal chybu, špatně tě vedl a teď jste ve finančních potížích, nemůžeš to pořád připomínat, musíš se zdržet kritiky. Muži si mi často stěžují, že neexistuje nic, čím by svou ženu potěšili. Ztrácí motivaci a přestanou se snažit. Ty ho ale nechceš nedostatkem své úcty znejistit. Pavel říká v Titovi 2,5, že když uděláš správnou věc, když se poddáš manželovi, tak nebude Boží slovo zneváženo. To znamená, že když svého manžela nectíš, tak tím znevažuješ i Boží slovo. Netýká se to jen horizontální roviny, týká se to přímo Pána. Poddanost je aktivní víra v Boha, aktivní důvěra Bohu.

N – NOTICE – PŘEMÝŠLEJ, jak můžeš být jeho pomocnicí, jak mu můžeš prokazovat dobro. V Genesis se píše: „I řekl Hospodin Bůh: ‚Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou‘“ (2,18). A v Příslóví o ženě čteme: „Prokazuje mu jen dobro a žádné zlo po celý svůj život“ (31,12).

Ženy, Bůh vás stvořil tak, abyste doplňovaly svého manžela. Abyste ho učinily úplným. Je to, jako když překrojíte jablko napůl a pak ty půlky dáte k sobě, prostě k sobě pasují. Jsi jako on, ale zároveň

je mezi vámi také velký rozdíl – ve způsobu, jakým mu pomáháš.

Můžeš mu pomáhat tím, že budeš jeho společnice, jeho přítelkyně. Přísloví 17,17 říká: „V každickém čase miluje přítel.“ To znamená, že musíš být milostivý přítel, i když on není dokonalý manžel. Další důležitý způsob, jak mu pomáhat, je v sexuální oblasti. Už jsme byli v Přísloví v 5. kapitole, která pojednává o muži v pokušení. Žijeme ve velice sexualizovaném světě. On je neustále pokoušen skrze obrázky, myšlenky, a dokonce i fyzické pokušení. Zde stojí: „Pij vodu z vlastní nádrže, tu, jež vyvěrá z tvé studnice“ (Př 5,15). Tvým úkolem je pomáhat mu v této oblasti. Tvůj manžel potřebuje více než jen sexuální blízkost. Jde o jednotu, o sjednocení. Manžel nechce jen tvoje tělo, chce tě celou, chce cítit tvoji blízkost a zde je obrovské pole působnosti, kde mu můžeš pomáhat. Pomáhej mu i jinak ve všem, v čem je slabý. Já jsem někdy jako slon v porcelánu, jsem prudký a zaměřený na výsledek. Moje žena je vůči lidem daleko citlivější a někdy mi pomáhá, když řekne: „Ty jsi toho člověka pořád přerušoval. On je tichý, měl jsi ho nechat víc mluvit.“ A někdy, když poskytujeme poradenství společně, tak byste sami viděli, jak mi položí ruku na paži a to znamená: Přestaň na chvíli mluvit a nech mluvit je. Já to potřebuji, protože mám slabosti a hříchy, které si neuvědomuji. Možná je vaše žena pečlivější nebo se lépe vyzná ve financích – není žádným porušením vůdčího postavení, když manžel přenechá

určité věci své ženě, pokud je v nich ona lepší. Přísloví říká: „Uznáván je v branách její manžel, když zasedá se staršími země“ (31,23). Aplikace tohoto textu je, že mu jeho manželka všemožně pomáhá a svědomitě pečuje o domácnost, a tak se stará o jeho dobro. On se i díky tomu ve svém povolání dostal až na vrchol a ona na tom má velký podíl. On se díky tomu dostal mezi vedoucí ve městě, občanské nebo náboženské. Když je tvůj dům v pořádku a ty mu radíš v jeho zaměstnání, kariéře, jsi pohostinná, buduješ vztahy, tak mu pomáháš jít vpřed, a právě k tomu tě Bůh povolal. Musí být samozřejmě zachovaná rovnováha. Nemůžeš na něj mít tolik požadavků, že by mu to bránilo v jeho úspěchu. Caroline říká, že chce být nenáročnou manželkou. Nechce mít takové požadavky, že bych se nemohl věnovat službě ve sboru, že bych musel zanedbávat své povolání. Pomáháš mu tedy, aby mohl být úspěšný.

„Prokazuje mu jen dobro a žádné zlo po celý svůj život.“ Ženy mají obrovský vliv na své muže, obrovskou moc nad nimi. Proč si Adam vzal od Evy ovoce, proč Abraham spal s otrokyní své ženy? Protože chtěli své ženy uspokojit. Zjistuji, že mnoho mužů nemá odvalu říct své ženě „NE“.

Můžete tedy použít svůj vliv, abyste ho přitáhla blíže ke Kristu, nebo ho můžete použít méně užitečně. Můžete ho povzbudit k duchovnímu vedení, ke službě, což děláte tím, že zaléváte TULIPány. Můžete na něj působit

jako poradce: „Její ústa promlouvají moudře, na jazyku mívá vlídné naučení“ (Př 31,26). Chci tím manželům říct, že by měli vítat myšlenky a názory své ženy předtím, než učiní rozhodnutí. Někteří muži jsou bláhoví a myslí si, že musí udělat rozhodnutí, aniž by se kohokoliv zeptali. Ne, ty máš žádat o radu a tvoje žena by měla být připravena ti ji poskytnout, ukázat ti na Pána, na Písmo. Ale aby manžel tvou radu přijal, musí věřit, že jsi skutečně na jeho straně. Pokud ho pořád peskuješ a kritizuješ, tak nebude ochoten naslouchat ničemu, co vychází z tvých úst.

O – ORGANIZUJ svůj život okolo svých zodpovědností doma. Bez ohledu na to, čemu se ještě věnujete, Písmo vyučuje, že rodina je na prvním místě: „Podobně starší ženy... ať vyučují mladší ženy v dobrém a vedou je k tomu, aby měly rády své muže a své děti, byly rozumné, cudné, staraly se o domácnost, byly laskavé a poslouchaly své muže, aby Boží slovo nebylo znevaženo“ (Tt 2,3–5). Pokud se rozhodnete, že se vdáte, vlastně se rozhodujete, že svému manželovi udělíte postavení hlavy ve všem, kromě Boha. Povolání být ženou v domácnosti je podle Bible důležitým povoláním. Víím, že svět je někdy snižuje a rodiče si stěžují: „Proč jsme ti vlastně platili studia, když jsi teď doma s dětmi a děláš s nimi domácí školu?“ Stále více žen v naší kultuře, dokonce i nevěřících, si uvědomuje, že chtějí být doma s dětmi. Bůh to do nich vložil. Součástí zodpovědnosti manžela je, aby žena mohla být

s dětmi co nejvíce. Plyne z toho veliká výhoda, pokud je v rodině někdo, kdo je oddán záměru, že z domova vytvoří krásné, radostné místo. Srovnáte-li dva muže, kteří spolu bydlí a jeden z nich se ožení, přestěhuje se a o jeho prostor se začne starat manželka, tak se jeho životní prostředí zcela změní. Když moje žena servíruje jídlo, chce, aby bylo co nejvíce barevné, aby to dobře vypadalo. Já se spokojím s hnědou barvou, brambory a maso. Investujte svůj čas a energii do toho, aby domov nebyl jen čerpací a přespávací stanicí, ale místem radosti a útočištěm. To neznamená, že žena nemůže rodině přispívat finančně. Žena v Přísloví 31 vydělává peníze, je to kapitalistka. Vidí svůj zisk a je to dobré, kupuje a prodává. Neznamená to tedy, že nemůže vydělávat, ale v každé jednotlivé rodině se pod vedením manžela musí domluvit, jak a kolik času bude žena trávit mimo domov. Někteří zaměstnání jsou pro manželku a matku jistě vhodnější, například domácí podnikání. Je to tedy otázka svobody a mnohé ženy jsou povolány k tomu, aby takto rodině přispívaly. Ale co když už máte děti odrostlé? O tom se mluví v Titovi 2 – starší ženy by měly učit mladší. Moje žena v tom například našla druhou kariéru, když přestala učit naše děti v domácí škole. Teď nesedí doma, nejí bonbóny a neluští křížovky, tedy ne pořád... Věnuje se charitativní práci jako žena v Přísloví 31, schází se s mladými ženami a pomáhá jim. My v IBCD (Institut biblického poradenství) potřebujeme ženy, církve

potřebují ženy, aby radily ženám, aby je vedly jako učedníky, a v této životní etapě to lze uskutečnit.

*Pokračování příště.
přeložila Julie Petrecká*

ZNAMENITÁ ŽENA

ukázka z knihy

Žena, jaká jsem bývala

„Podřízená!? Já a podřízená žena?“ Vztekla jsem popadla Bibli a hodila ji přímo po mém dlouholetém příteli. Ed a jeho žena Jackie už několik týdnů vydávali svědectví mému manželu Sanfordovi a mně. Ed mi právě ukázal kapitulu z 1. Petrova listu 3:5, kde se říká: „Tak se kdysi zdobily svaté ženy, které doufaly v Boha, podřízovaly se svým mužům.“ Na mou odpověď nemusel čekat dlouho. Mezi to, co jsem chtěla od života, podřízenost určitě nepatřila.

Ačkoli je ta vzpomínka stále živá, už je to našťestí více než patnáct let. Přesně takový byl můj názor na podřízenost. Nicméně brzy nato jsem se stala křesťankou a podříдила jsem svůj život Pánu Ježíši Kristu a svému manželovi. Když moje přítelkyně Alma slyšela mé svědectví, přirovnala mé obrácení ke „Zkrocení zlé ženy“. To trefila hřebíček na hlavičku! Ale ráda bych začala od začátku.

Moji rodiče mě milovali a vychovávali jako jedináčka. Byla jsem rozmazlený spratek! Umíte si představit, jaký šok jsem zažila, když mi bylo 19 a vdala jsem se za svého milovaného. Jaký div, když se svět vůbec nezačal točit kolem mě, jak jsem očekávala. Byla jsem sobecká, svéhlavá a snadno jsem se rozčílila. Když se ohlédnu zpátky, vím, že kdyby mě Sanford nemiloval dost na to, aby mě „vystál“, naše manželství by zřejmě skončilo dříve, než začalo.

Mylně jsem se domnívala, že samotné manželství a mateřství mě učiní šťastnou. Na chvíli mě zklidnilo, ale velmi brzy jsem začala hledat něco víc. A tak jsem hledala štěstí v různých organizacích, ve vzdělání, v práci a zábavě. Všechno mě bavilo jen chvíli a pak jsem zas toužila po něčem jiném. V ničem jsem nenašla uspokojení. Jak čas ubíhal, rozhodla jsem se, že budu dělat kariéru. Byla jsem si jistá, že kariéra vyřeší mé problémy. Vystudovala jsem tedy obor ošetrovatelství a začala jsem učit i na místní univerzitě.

Vyučovat ošetrovatelství mě skutečně bavilo. Ale veškeré mé úsilí se soustředilo jen na to, abych uspokojila samu sebe a dosáhla kýženého vrcholu své kariéry. Brzy to začalo v mém manželství skřípat. Stala se ze mě silná feministka, která po sobě chtěla ve světě zanechat nějakou stopu. Asi v tu dobu, kdy jsem začala vyučovat, jsme se pustili do stavby domu našich snů. Dvoupodlažní žlutý viktoriánský dům s velkou verandou kolem do třech stran. Časem jsme zjistili,

že náš stavbyvedoucí nás připravil o velkou sumu peněz. A tak jsme zůstali s nedokončeným domem a majetkem, který byl zatížen hypotékou na 15 000 dolarů. Pokoušela jsem se uniknout před tímto narůstajícím tlakem pitím a večírky. Konečně jsem došla k názoru, že to, co skutečně potřebuji, je svoboda. Potají jsem začala přemýšlet o tom, že opustím svou rodinu. Protože Sanford byl mnohem vyrovnanější než já, uvažovala jsem nad tím, že děti zůstanou u něj. Naštěstí pro mě, Bůh měl jiný plán.

Bůh v tu dobu poslal do mého života tři lidi. První byla má současná drahá křesťanská přítelkyně Katrina, se kterou jsem sdílela kancelář na univerzitě. Měla jsem pocit, jako bych byla řetězy připoutána k apoštolu Pavlovi. Dělal jsem si legraci z její křesťanské víry a vždycky jsem razantně odmítala její pokusy mluvit o Pánu. Mnohokrát šla kvůli mně domů v slzách. V tu dobu, kdy jsme měly s Katrinou společnou kancelář, přivedl Pán zpátky do Atlanty Eda a Jackie. Byli to naši dávní přátelé z dob studií na univerzitě a s těmi jsme se začali znovu stýkat. Přiznám se, že jsem na ně byla zvědavá. Slyšela jsem totiž, že „znáboženštělí“. To je ovšem slabý výraz! S těmi dvěma a s Katrinou se nedalo uniknout hovorům na téma Bůh a Jeho slovo.

Cesta k přesvědčení

Jak se konkretizovaly mé plány opustit rodinu, cítila jsem se stále více a více nesvá. Začaly přicházet stavy úzkosti a to, čemu se říká panická hrůza.

Ve snaze utopit svou bolest v alkoholu jsem se dostávala do depresí a do ještě větších pocitů úzkosti. Ed mě stále vybízel k modlitbě a doporučoval mi číst Janovo evangelium. Když už jsem si nevěděla rady, konečně jsem ho poslechla. Úplně jsem se hroutila a myslela jsem si, že potřebuji pomoc psychiatra. Na takové vyšetření bych ale nešla, protože mi bylo jasné, že kvůli lékům, které by mi psychiatr předepsal, bych nemohla vykonávat svou ošetrovatelskou práci. Sanford však na tom trval. Když už jsem byla ve stavu, že to vypadalo, že mě z domu vynesou ve svěřací kazajce, souhlasila jsem. Pod jednou podmínkou: Sanford mě nejdříve musí nechat promluvit s pastorem místního sboru. Moc se mu to nelíbilo, ale souhlasil.

Brzy jsme začali navštěvovat místní sbor spolu s našimi přáteli Jackie a Edem. V tu dobu jsem stále četla Janovo evangelium. Pořád dokola. Většinu toho, co jsem četla, jsem znala a věřila jsem tomu. Ježíš byl Bůh, jediný Spasitel a zemřel na kříži, aby zaplatil za mé hříchy. To jsem se učila už jako dítě. Ale nikdy jsem Boha osobně neznala. I když jsem chtěla, nevěděla jsem jak. Jedné noci, zatímco Sanford byl v práci a naše děti Anna a David spali, jsem byla v posteli, a četla jsem Jana, tak jako mnoho předchozích nocí. Ale tato měla být jiná.

Když jsem přišla k veršům v Janovi 14, četla jsem nejznámější Ježíšova slova: „*Budete-li mě o něco prosit ve jménu mém, já to učiním*“ (Jan 14:14). Nahlas jsem si řekla: „To není pravda. Tolikrát jsem prosila

a prosila, aby mě zbavil mých úzkostí, abychom dostali zpátky peníze, které nám náš stavbyvedoucí ukradl a aby naše manželství bylo obnoveno.“ Nic z toho neudělal. Ale neustále jsem slyšela Eda, jak říká: „Čti dál, Marto“. A tak jsem ty verše četla znovu. Tentokrát jsem ten úsek přečetla celý. „*A začkoli budete prosit ve jménu mém, učiním to, aby byl Otec oslaven v Synu*“ (Jan 14:13). Najednou jsem pochopila. Všechny mé modlitby byly sebestředné. Nic z toho, co jsem chtěla, nebylo pro Boží slávu. A tak jsem v pokoře sklonila hlavu a přijala Krista za svého Spasitele a Pána. Vyznání hříchů trvalo dlouhou dobu. A pak jsem se modlila: „Pane, nyní vím, že máš tu moc zbavit mě mých starostí. Ale bez ohledu na to, zda tak učiníš či nikoliv, je to Tvé rozhodnutí. Já chci svým životem oslavit Tebe!“ Zhasla jsem světlo a šla spát.

Druhý den ráno namísto úzkosti, která ve mně přebývala celé měsíce, jsem se probudila s neuvěřitelným pocitem Božího klidu. Vstala jsem, přešla po pokoji a než jsem rozsvítila, přišlo mi na mysl: „Můj život už nikdy nebude stejný.“ Konečně jsem našla, co jsem hledala. Ježíš Kristus, nikoliv já, byl nyní Pánem mého života.

Jak se změnil můj život

Můj život se dramaticky změnil, protože jsem se během let naučila mnohé o tom, jak být zbožnou ženou. Kéž bych teď mohla říci, že už jsem ta dokonalá žena. Samozřejmě, že nejsem. Ale Bůh mi dal hlubokou touhu být takovou ženou,

jakou mě chce mít. I když někdy hrozně selhávám, On mě přetváří ke své podobě. Bůh mi dal nejen hlubokou lásku k mému manželovi, ale také touhu po Jeho slově, po tom, abych učila mladé ženy být znamenitými ženami, jak jsou popsány v Písmu. Díky Boží milosti je tato kniha mou „prací lásky“ pro vás. Mou modlitbou je, aby vám Bůh dal stejnou lásku ke Kristu a jeho slovu a stejné přání činit Jeho vůli, jako dal mně.

*Martha Peace, Znamenitá žena,
Poutníková četba, 2011*

PROČ NA REFORMACI STÁLE JEŠTĚ ZÁLEŽÍ

Michael Reeves

31. října 2016 oznámil papež František, že po pěti letech mají nyní protestanti a katolíci „příležitost napravit kritické okamžiky naší historie tím, že se posuneme za hranice svých sporů a neshod, které nám vždycky bránily v tom, abychom si navzájem rozuměli“. Zní to, jako kdyby celá reformace byla jen nějaká malicherná hádka o nepodstatných záležitostech, něco jako dětský výbuch vzteku, nad který se už dnes všichni jako dospělí můžeme povznést a zapomenout na něj.

Ale vysvětlíte to Martinu Lutherovi, který cítil takovou svobodu a radost, když znovu objevil ospravedlnění jediné vírou, že napsal: „Vnímám jsem, že jsem skrz naskrz znovuzrozený a že jsem už vešel branou otevřenou dokořán do samotného ráje.“ Vysvětlíte to i Williamu Tyndaleovi, který v tom spatřoval tak „lahodnou, milou a radostnou novinu“, že z toho začal „zpívat, tancovat a jásat“. Vysvětlíte to Thomasu Bilneyovi, který v tom našel zdroj „úžasné útechy a pokoje, a to až do takové míry, že jeho pohmožděné kosti doslova poskočily radostí“. Tito první reformátoři si zcela jistě nemysleli, že by se pouštěli do nějaké mladické rvačky – viděli to tak, že objevili přelíbeznou zprávu o obrovské radosti.

Dobrá zpráva v roce 1517

Počátkem šestnáctého století se v Evropě už po dobrých tisíc let nenacházela jediná Bible, kterou by si lidé mohli číst. Thomas Bilney tudíž ani neměl kde narazit na slova: „Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky“ (1Tm 1,15). Mísť to aby lidé byli vedeni k porozumění slovu Božímu, byli zanecháni v domněnce, že Bůh je Bohem, který lidem dává schopnost nějak si své spasení zasloužit. Jak to rád podával jeden z tehdejších učitelů: „Bůh neodepře svou milost těm, kdo se snaží, jak nejlépe mohou.“ Ačkoli to měla být slova povzbuzení, zanechávala velmi trpkou pachut v ústech všech, kdo je brali vážně. Jak jste si mohli být jistí, že jste skutečně udělali to nejlepší?

Jak jste jen mohli vědět, že už jste se stali dostatečně spravedlivým člověkem, který si zaslouží spasení?

Martin Luther se opravdu snažil. „Býval jsem dobrým mnichem,“ napsal o sobě, „a byl jsem svému řádu tak přísně oddaný, že bych mohl říci, že kdyby se někdy mnich mohl svou řeholní disciplínou dostat do nebe, já bych se tam určitě dostat měl.“ Přesto však dodává:

„Mé svědomí mi nedopřávalo jistotu, byl jsem naopak stále na pochybách a říkal jsem si: ‚Tohle jsi neudělal dobře. Nebyl jsi dost zkroušený. Opomenul jsi to při zpovědi.‘ Čím více jsem se snažil napravit lidskou tradicí své nejisté, slabé a utrápené svědomí, tím více se mé svědomí stávalo den za dnem nejistějším, slabším a utrápenějším.“

Podle římského katolicismu měl Luther docela pravdu, když si nebyl jistý nebem. Mít jistotu ohledně svého místa v nebi bylo považováno za pomýlenou domýšlivost a v případě Johanky z Arku to bylo jednou z částí obžaloby, kterou proti ní vznesli při soudním řízení v roce 1431. Tehdy její soudcové prohlásili:

„Tato žena hřeší svým turzením, že si je tak jistá svým přijetím do ráje, jako kdyby už teď měla podíl na ... slávě, a to vzhledem k tomu, že při naší pozemské pouti nemůže žádný z poutníků vědět, zda je hoden slávy anebo potrestání, což může určit jediné svrchovaný soudce.“

V rámci logiky celého systému dává tento rozsudek jednoznačně smysl: jestliže se můžeme dostat do nebe jedine na základě toho, že jsme si nebe (pomocí Boží uschopňující milosti) osobně

zasloužili, pak si samozřejmě nikdo nemůže být jist. V souladu s daným směřem uvažování se mohu na své místo v nebi spolehnout jen do té míry, nakolik se mohu spolehnout na svou vlastní bezhříšnost.

Právě proto ze sebe mladý Martin Luther vyrazil výkřik strachu, když ho jako studenta při bouři málem zasáhl blesk. Byl naprosto zděšen myšlenkou na smrt, neboť bez toho, aniž by věděl o Kristově dostačujícím spasení z milosti – bez ponětí o ospravedlnění jedině vírou –, neměl žádnou naději, že by se dostal do nebe.

A proto, sotva v Písmu znovu objevil ospravedlnění jedině vírou, měl pocit, jako by branami otevřenými dokořán vcházel do ráje. Důsledkem bylo, že namísto své tíživé úzkosti a děsu nyní mohl napsat následující slova:

„Když nám ďábel vmetá naše hříchy do tváře a prohlašuje, že si zasluhujeme jen smrt a peklo, měli bychom promluvit takto: ‚Připouštím, že si zasluhuji smrt a peklo. Co z toho? Znamená to snad, že budu odsouzen k věčnému zatracení? V žádném případě. Znam totiž toho, který trpěl a přinesl dostatečnou oběť místo mě. Jeho jméno je Ježíš Kristus, Syn Boží. Tam, kde je on, budu i já.‘“

Díky reformaci lidé dostali velkou chuť poslouchat kázání a číst Bibli. Možnost číst si Boží slova a vidět v nich tak dobrou zprávu, že Bůh zachraňuje hříšníky, a to ne na základě toho, jak dobře činí pokání, ale plně a bez výhrad jeho milostí, bylo jako náhlý rozbřesk paprsků středozemního slunce do šedivého světa náboženské viny.

Dobrá zpráva v roce 2017

Na správnosti a závažnosti poznání, které přinesla reformace, neubralo vůbec nic ani uplynulých pět set let. Odpovědi na tytéž klíčové otázky stále činí veškerý rozdíl mezi lidskou beznadějí a šťastnou spokojeností. Co se mnou bude, až zemřu? Jak to můžu vědět? Je ospravedlnění darem v podobě uděleného statutu spravedlnosti (jak tvrdili reformátoři) anebo se jedná o proces, kdy se člověk stává stále svatějším (jak tvrdí Řím)? Mohu se ohledně svého spasení plně spolehnout jedině na Krista anebo mé spasení závisí na tom, jak úspěšné budou mé snahy o dosažení svatosti?

Přesvědčení, že při reformaci šlo o pouhou reakci na aktuální dění té doby, přivádí lidi k mylnému úsudku, že reformace je jen trocha historie, přes kterou se můžeme úspěšně přenést. Když se na to ale podíváme více zblízka, je nám vše hned jasnější: reformace nebyla především negativním hnutím, které by brojilo za oddělení se od Říma a jeho korupce, bylo to naopak hnutí pozitivní, kterému šlo o návrat k evangeliu. A přesně to nám zachovává hodnotu reformace i pro dnešní dny. Kdyby byla reformace jen pouhou reakcí na historickou situaci před pěti sty lety, dalo by se očekávat, že už je to za námi. Ovšem jako program, který si klade za cíl neustále se blížit evangeliu, to za námi zkrátka být nemůže.

Další námitkou je, že dnešní kultura pozitivního myšlení a sebeúcty naprosto stírá citlivost na vnímání hříšnickovy

potřeby ospravedlnění. Nenajdeme dnes mnoho těch, kdo by si oblékali zíněnou košili a setrvali celé noci v mrazivém chladu na modlitbách, jen aby dosáhli Boží přízně. Je-li to tedy tak, pak Lutherův problém mučivé viny před Božím soudem pominul spolu s šestnáctým stoletím a řešení tohoto problému v podobě ospravedlnění vírou už je dnes něčím, co zastaralo jako nepotřebné.

Jenže ve skutečnosti právě do kontextu dnešní doby zaznívá Lutherovo řešení jako přešťastná a zcela příhodná zpráva. Jestliže jsme už hodili přes palubu jakékoli ponětí o tom, že bychom kdy mohli být před Bohem vinni a potřebovali bychom tudíž jeho ospravedlnění, pak naše kultura opět podléhá tomu starému problému viny v ještě zákeřnější a rafinovanější formě a přitom absolutně bez prostředků k jeho řešení. V dnešní době nás ze všech stran bombardují sdělení, že nás všichni budou mít mnohem raději, když budeme přitažlivější. Nemusí se to týkat přímo Boha, ale přesto tu jde o náboženství skutků, ještě s mnohem hlubšími kořeny. Pro tuto situaci nám reformace přináší tu nejzářivější dobrou zvěst. Luther pronáší slova, která prorážejí ponurou temnotu jako slavný a naprosto nečekaný paprsek světla:

„Boží láska nenachází, ale tvoří to, co je jí milé... Místo toho, aby hleděla na své vlastní dobro, Boží láska se rozlévá a plyne a dobro dává a zahrnuje jím. Hříšníci jsou tedy přitažliví, protože jsou milováni; nejsou milováni proto, že by byli přitažliví.“

Ještě jednou, je nejvyšší čas

Ani pět set let poté ještě není římskokatolická církev reformovaná. Navzdory veškeré srdečnosti ekumenického způsobu vyjadřování, který si osvojili jak mnozí protestanti, tak římsští katolíci, Řím stále ještě zavrhuje ospravedlnění jedině vírou. Podle všeho je to možné proto, že pro něj Písmo nepředstavuje nejvyšší autoritu, které by se měli podřídit papežové, církevní rady i celé učení. Jelikož je Písmo zatlačováno do pozadí a lidé nejsou povzbuzováni, aby Písmo četli a znali, milionům nebohých římských katolíků je tak odpíráno světlo Božího slova.

Svět mimo římský katolicismus se učení o ospravedlnění jedině vírou v běžné praxi vyhýbá jako něčemu bezvýznamnému, co má mylné nasměrování anebo co zkrátka vyvolává rozpaky. Vyskytly se některé nové náhledy na to, co apoštol Pavel vlastně ospravedlněním míní. Jde o snahu co nejvíce eliminovat důraz na potřebu každého člověka být osobně obrácen. Kvůli nim jsou lidé natolik zmateni, že s článkem, o kterém Luther prohlásil, že ho nelze ani vypustit, ani z něho nijak slevit, se děje právě to, co Luther nechtěl: vynechává se a zlehčuje.

Dnes nenastal čas, kdy bychom se měli stydět za učení o ospravedlnění ani za svrchovanou autoritu Písma, které je vyhlášuje. Ospravedlnění jedině vírou není jen přežitým pozůstatkem historických knih. Zůstává naopak i dnes jakožto jediná zvěst, která přináší s konečnou platností naprosté osvobození, zvěst

s tou nejhlubší mocí, která způsobuje, že se člověk rozvine jako poupě a doslova rozkveté. Ospravedlnění jediné vírou nám dává vnitřní ujištění, že můžeme stanout před svatým Bohem, a zároveň mění hříšníky, kteří se snaží koupit si Boha nebo ho podplatit, na svaté, kteří ho milují a mají před ním bázeň.

A kolik příležitostí dnes máme k tomu, abychom tuto dobrou zprávu šířili dál! Před pěti sty lety to byl Gutenbergův nedávno vynalezený knihtisk, který umožnil, že se světlo evangelia začalo šířit takovou rychlostí jako nikdy předtím. Tyndaleovy Bible a Lutherovy traktáty se mohly vydávat po tisících. Dnešní digitální technologie pro nás představuje takový další Gutenbergův historický moment, kdy se tatáž zpráva může šířit rychlostí, o které se Lutherovi ani nesnilo.

Potřeby i příležitosti jsou v dnešní době stejně obrovské jako před pěti sty lety – dalo by se říci, že snad i ještě větší. Dodejme si tedy odvahy a nechme se inspirovat věrností reformátorů k tomu, abychom si opravdu nadevše cenili stejného dechberoucího evangelia. Ani dnes totiž nepostrádá vůbec nic ze své slávy a nepozbývá moci, která rozptýlí i naši tmu.

přeložila Kateřina Gjergji Holzerová

Budeme Vám vděční, pokud pošlete odkaz na elektronickou verzi *Zápasu o duši* svým přátelům...

„Nikdy nebudeme oděni Kristovou spravedlností, dokud si nebudeme jisti, že nemáme žádnou spravedlnost vlastní.“ John Calvin

PROČ POTŘEBUJEME MILOST

Pavel Steiger

*10. Konference Zápasu o duši
a Poutníkovy četby,
Praha 26. ledna 2019*

ÚVOD

Když jsem byl radou časopisu „Zápas o duši“ a vydavatelstvím „Poutníková četba“ pověřen, abych si na dnešní už 10. konferenci, která se poprvé koná v Praze, připravil přednášku: „Proč potřebujeme milost“, ihned mi na mysl přišel apoštol Pavel, jak se v dopise Římanům odvolává na starozákonní texty o naší naprosté zkaženosti např.:

Bloud si v srdci říká: „Bůh tu není.“ Všichni kazí, zohavují, na co sáhnou, nikdo nic dobrého neudělá. (Ž 14,1b)

Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. (Iz 53,6)

Ve své duchovní ztracenosti si sami nemůžeme pomoci.

Proto potřebujeme milost!

I. VŠEOBECNÁ ZKAŽENOST PŘIROZENÉHO ČLOVĚKA

Zde je text, kterým se Pavel v dopise Římanům odvolává na starozákonní Žalmy, Izajáše a další:

Co tedy? Máme my židé nějakou přednost? Vůbec ne! Vždyť jsme už dříve ukázali, že všichni, židé i pohané, jsou pod mocí hříchu, jak je psáno: ‚Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden. Hrob otevřený je jejich hrdlo, svým jazykem mluví jen lest, hadí jed skrývají ve rtech, jejich ústa jsou samá kletba a hořkost, jejich nohy spěchájí prolévat krev, zhoubu a bída je na jejich cestách; nepoznali cestu pokoje a úctu před Bohem nemají.‘ Víme, že co zákon říká, říká těm, kdo jsou pod zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby celý svět byl před Bohem usvědčen z viny. Vždyť ze skutků zákona ‚nebude před ním nikdo ospravedlněn,‘ neboť ze zákona pochází poznání hříchu. (Ř 3,9–20)

Na tomto místě bychom mohli naše zamyšlení skončit. Teď už víme, jací jsme ve své přirozenosti, a už také víme, že nikdo, naprosto nikdo, bez výjimky, nemůže být před Bohem spravedlivý, i kdyby se ve své tělesné bídě rozkrájel veškerou svou lidskou dobrotou a snaživostí dodržet Zákon. Mojžíšův zákon je tu v podstatě od toho, abychom poznali,

jak jsme neschopní jej plnit a jak hříšní ve skutečnosti jsme. Ano, litera Zákona zabíjí, ale Duch dává život (2K 3,6b).

Proto potřebujeme milost!

1. otázka: Jsou přirození lidé v podstatě dobří nebo zlí?

Člověk byl stvořen jako bezhříšný. Pád, vzdálil se Bohu a jeho myšlení a činy jsou jen zcestné:

Hleď, jenom na to jsem přišel, že Bůh sice učinil člověka přímého, ten však vyhledává samé smyšlenky. (Kaz 7,29)

Už starozákonní Jób věděl, že každý přirozený člověk je bez výjimky znečištěn hříchem:

Což může člověk být před Bohem spravedlivý a čistý ten, kdo se zrodil z ženy? (Jb 25,4)

Člověk je v podstatě zlý, protože v Adamovi všichni zhřešili:

Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili. (Ř 5,12)

I ten z lidského hlediska nejlepší člověk zemře. Ukažte mi člověka, který nezemře, a já vám ukáži člověka, který nezhrěšil ani jednou. Vždyť mzdou hříchu je smrt (Ř 6,23). To je jistě zlá novina.

Proto potřebujeme Boží milost!

2. otázka: Opravdu jsou všichni lidé bez výjimky rodem zlí?

Ano, je tomu tak a Písmo to nad jakoukoli pochybnost dosvědčuje:

Neucházej [Hospodine] v soud se svým služebníkem, vždyť před tebou nikdo z živých není spravedlivý. (Ž 143,2)

Každý přirozený člověk chodí po své, nikoli Boží cestě:

Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej [Krista] však Hospodin postihl pro nepravost nás všech [tj. nás, jeho vyvolených, nikoli všech bez výjimky]. (Iz 53,6)

Všichni bez výjimky jsme rodem zlí, hříšní lidé:

Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není. ... Říkáme-li, že jsme nezhrěšili, děláme z něho lháře a jeho slovo v nás není. (1J 1,8,10)

Jenom Bůh je dobrý, všichni lidé jsou rodem naprosto prorostlí hříchem, jsou zcela odděleni od Boha:

Ježíš mu řekl: Proč mi říkáš dobrý? Nikdo není dobrý, jedině Bůh. (Mk 10,18)

Vždyť v jejich ústech není upřímnosti, jejich nitro je plné záhuby, zející hrob je hrdlo jejich, nástroje klamu jejich jazyky. (Ž 5,10)

Proto potřebujeme Boží milost!

3. otázka: Opravdu jsou přirození lidé prohané, nepoctivé, nečestné, zvrácené, duchovní mrtvolky?

A. Všichni máme rodem prohané, nepoctivé a nečestné srdce, které odmítá Boha:

I učitel Hospodin libou vůni [Když Noe po potopě obětoval] a řekl si v srdci: „Už nikdy nebudu zlořečit zemi kvůli člověku, přestože každý výtvar lidského srdce je od mládí zlý, už nikdy nezhubím všechno živé, jako jsem učinil...“ (Gn 8,21)

Nemysleme si, že my, popotopní lidé, jsme slušnější než předpotopní.

V žádném případě! Nás, popotopní lidi Bůh popsals prakticky stejným jazykem:

I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvar jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý. (Gn 6,5)

Nebo:

Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka. (Mk 7,21–23)

B. Všichni máme rodem ztročenou vůli tím Zlým

Ježíš jim odpověděl: „Amen, amen, pravím vám, že každý, kdo hřeší, je otrokem hříchu...“ (J 8,34)

To v podstatě znamená, že je hříchem vlastněn. Další příklad, že jsme byli zaprodanci hříchu, je tento:

Vždyť i my jsme byli kdysi nerozumní, neposlušní, zbloudilí, byli jsme otroky všelijakých vášní a rozkoší, žili jsme ve zlobě a závisti, byli jsme hodni opovržení a navzájem jsme se nenáviděli. (Tt 3,3)

Přirozený člověk si nemůže pomoci. Volí vždy to, k čemu jej jeho zvrácené srdce táhne. Přirozený člověk nemůže nehřešit.

C. Všichni máme rodem zvrácené touhy

I my všichni jsme k nim kdysi patřili; žili jsme sklonům svého těla, dali jsme se vést svými sobeckými zájmy, a tím jsme nutně propadli Božímu soudu tak jako ostatní. (Ef 2,3)

Přirozený člověk se nemůže vyhnout zatracujícímu soudu. Nemiluje Boha celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou! Vše koná ke své vlastní slávě.

D. Všichni jsme rodem naproste duchovní ruiny

Nač vás ještě bít? Jste jen umíněnější. Hlava je celá chorá a celé srdce zemdlené. Od hlavy až k patě nic zdravého není. Samá modřina a jizva i čerstvá rána, nejsou vymáčkány ani obvázány, ani ošetřeny olejem. (Iz 1,5–6)

Vím totiž, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, nepřebývá dobro. Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne. (Ř 7,18)

Proto potřebujeme Boží milost!

II. PŘIROZENÝ ČLOVĚK SE NEMŮŽE OČISTIT

1. Hřích hříchů

Připomeňme si, že ten nejzákladnější hřích hříchů Písmo vymezuje velmi stručně, ale naprosto výstižně:

Hřích v tom, že ve mne [Ježíše Krista] nevěř. (J 16,9)

Hřích hříchů je pýcha, sebestřednost, protože ta upřednostňuje sebe před Bohem. Tento pýchou motivovaný hřích, kterým je snaha být roven Bohu, spáchal již Adam! A v Adamovi jej páchá každý jeho tělesný potomek. Prvotní, adamovský hřích hříchů udržuje každého přirozeného člověka v nevěře v Krista, protože přirozený člověk je soustředěn na sebe (Ř 8,7–8). Sebestřednost,

tj. bohorovnost přirozeného člověka, je rodem nezvratně zakódována do jeho srdce, do jeho duchovní „DNA“. Adamův potomek je v důsledku prvotního hříchu duchovně mrtev, je oddělený od Boha, je neschopný chápat Boží věci a komunikovat vzhůru k Bohu. Propojení přirozeného, lidského ducha s Božím Duchem bylo Adamovým pádem úplně přetrženo. Boží svatý Duch nemůže přebývat v přítomnosti padlého, hříšného lidského ducha. Extenzita i intenzita, rozsah i míra duchovní zkázy je totální, proto je přirozený člověk neschopen chápat věci Božího Ducha:

Přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovství a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem [tzn. Duchem Božím, s kterým duchovně mrtvý, přirozený člověk není propojen]. (1K 2,14)

Vše, co člověk v tomto stavu koná, se odehrává na jevišti hříchu. Jí, pije a pracuje pro lidskou, nikoli pro Boží slávu (1K 10,30). Je satanův vazal, otrok hříchu a kvůli své zkažené přirozenosti, kvůli hříchu hříchů, tj. nevěře v Krista, není schopen z vlastní vůle zatoužit po následování Boha.

Duchovně mrtvý člověk nehledá, ani nemůže hledat pravého Boha, jak jsme četli: „... není, kdo by hledal Boha... není ani jeden.“ Pravý Bůh jej nezajímá. Hledá jen bužka, kterého si v mysli vytesal, džina v láhvi, který by mu urovnal životní strasti; a potom, hybaj zpět do láhve. Proto je na světě tolik modlářství, kterému se zjemněle říká náboženství, aby chom zakryli, že jde o duchovní smilstvo.

Proto potřebujeme Boží milost!

2. Sebeočistění od hříchů není možné

Boží slovo jasně prohlašuje, že se člověk sám nemůže očistit od svých hříchů; a ze své padlé podstaty ani nechce:

Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídit Božímu zákonu. Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu. (Ř 8,7–8)

Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce a špatný strom nemůže nést dobré ovoce. (Mt 7,18)

Může snad Kúšijec změnit svou kůži? Či levhart svou skvrnitost? Jak vy byste mohli jednat dobře, když jste se naučili páchat zlo? (Jr 13,23)

... Ale poskvrněným a nevěřícím nic není čisté. Jak jejich rozum, tak jejich svědomí jsou poskvrněny. Prohlašují, že znají Boha, avšak svým jednáním to popírají. Jsou odporní, neposlušní a neschopni jakéhokoli dobrého skutku. (Tt 1,15–16)

Co je člověk? Je snad bez poskvrny? Což může být spravedlivý, kdo se zrodil z ženy? (Jb 15,14)

Kdo dokáže, aby čisté vzešlo z nečistého? Vůbec nikdo. (Jb 14,4)

Boží slovo dále jasně prohlašuje, že se přirozený, neznovuzrozený člověk nemůže nikdy a ničím zalíbit Bohu:

Bez víry však není možné zalíbit se Bohu. (Žd 11,6a)

Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu. (Ř 8,8)

Ani jeden přirozený člověk se Bohu nelíbí! Ani my, které si zamiloval a nad kterými se před založením světa smiloval a slitoval, jsme se mu nemohli líbit,

dokud nám nestvořil nové srdce, které již věří. Z vlastních sil se Bohu zalíbit nemůžeme!

Proto zoufale potřebujeme Boží milost!

3. Všichni se rodíme do satanova žaláře

Rodíme se jako spoutaní satanovi nevolníci. Můžeme volit jen to, co je v dosahu našeho hříšného srdce. Přirozený člověk nemá volnost, nemá styk s Bohem, nedosahuje na Boha, je uvězněn v ďábově domácnosti, proto nemůže naplnit své srdce Duchem Božím. Adam ustlal celému lidstvu na satanově pryčné smrti, na které si všichni rodem hovíme. Vše způsobila lidská touha po bohorovnosti, touha po schopnosti posuzovat, co je dobré a co zlé:

Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé. (Gn 3,5)

Vzpouora vůči Bohu, nevíra v Krista, pycha, bohorovnost, sebestřednost, to je naše, jak již víme, nejvnitřnější, lidskými prostředky nevyléčitelná nátura:

Nejúskočnější ze všeho je srdce a nevyléčitelné. Kdopak je zná? (Jr 17,9)

V Adamově hříchu jsme ztratili věčný duchovní život, tzn. spojení našeho ducha s Duchem Božím. V důsledku Adamova pádu lidstvo nabylo v duchovní oblasti svobodu od spravedlnosti:

Když jste byli služebníky [doulos, otroci] hříchu, měli jste svobodu od spravedlnosti. (Ř 6,20)

Řeceno obráceně: Byli jste uvěznění v nespravedlnosti. Přirozený člověk tedy není schopen volit Krista, protože jeho vůle nemá volnost, nemá styk s věcmi Božího Ducha. Jeho vůle je uvězněna, zotročena, tj. vlastněna tím Zlým. Kristus na jeho volebním lístku nutně chybí. Dáblův vězeň netuší, kdo je Kristus, není schopen jej zvolit, protože upřednostňuje a volí sebe (Ř 8,7).

Dovolte mi nedokonalé přirovnání. Představme si, že uvězněná žena porodí dítě. To je vychováváno pouze v prostorách žaláře. Bez informací z venku netuší, ani neví, jaký je svět za zdmi vězení. Proto nemůže toužit po svobodě, neví, co svoboda obnáší. Uprchnutí je mu neznámým pojmem. V tomto omezeném prostoru má jistou míru „svobodné“ vůle. Může se „svobodně“ rozhodnout ve své cele jít třeba zprava doleva nebo zleva doprava, posadit se na prýčnu nebo jít z plecháče levou či pravou rukou, ale nemůže se rozhodnout odjet na dovolenou třeba do Chorvatska. Neví, co je dovolená, neví, co je Chorvatsko. Nemá volnost, tzn. nemá styk s ničím, co se děje za zdmi žaláře, které nepřekonatelně střeží vězňitel. Kde chybí volnost, tam je omezeno poznání, a tím i svoboda. Svobodně totiž můžeme volit jen to, co známe, o čem víme a na co můžeme dosáhnout. Přirozený člověk však vůbec netuší, kdo je Kristus! Proto na něho nemůže dosáhnout, ani se pro něho nemůže rozhodnout svou hříchem zotročenu vůlí. Ta je totiž od skutečné svobodné vůle v Kristu vzdálená stejně, jako je peklo vzdálené od nebe.

I král David si velmi dobře uvědomil, když mu Bůh prokázal spásnou milost, že býval rodem uvězněn v podsvětí ďábla:

Vyvedl jsi mě z podsvětí [tj. Boží akce, nikoli Davidova], Hospodine, zachovals mě při životě [vyrvál jsi mne ďáblu], abych nesestoupil v jámu [konečný úděl zavržených je ohnivě jezero]. (Ž 30,4)

I král David potřeboval Boží milost!

Naše přirozená vůle tedy nemá volnost, nemá styk s ničím a nikým za hradbami satanova podsvětí. Nemá styk se svědectvím Božího Ducha, proto nemůže vědět, kdo je Bůh Otec a Syn. Proto Ježíše Krista nemůže přijmout. Přirozený člověk před takovou volbou nemůže stát, protože má „svobodu“ účinkovat pouze v žaláři toho Zlého. Na hnojišti světa pod satanovým vládnutím (J 14,30) si může „svobodně“ vybrat jen svoji páchnoucí hromádku, svých rádoby dobrých skutků, které Duch Boží ústy Izajáše nazývá (podle překladu) ohyzdným rouchem, poskvrněným šatem, poskvrněným rouchem atp. (anglicky filthy rags, tj. špinavé hadry):

Jako nečistí jsme byli všichni, všechna naše spravedlnost jako poskvrněný šat. Uvadli jsme všichni jako listí, naše nepravosti nás unášely jako vítr. (Iz 64,5)

Proto potřebujeme Boží milost!

III. JAK BŮH PROKÁZAL SVOU MILOST?

Kristův svrchovaný zásah na kříži byl tou nejrazantnější záchranou akcí v historii

nebe a země. Kristus paralyzoval satana, aby mohl vyloupit jeho dům, aby uzmul všechny svoje zaslíbené děti ze satanových spárů:

Což může někdo vejít do domu silného muže [dávla] a uloupit jeho věci [Boží vyvolené], jestliže dříve toho siláka nespoutá? Pak teprve vyloupí jeho dům. (Mt 12,29)

I Izajáš, osm století před Kristem, potvrdil, že Boží projevená milost na kříži byla průrazná záchranná akce:

Lze vzít bohatýru [dávlu] to, co pobral [celé lidstvo]? Může uniknout zajatý lid Spravedlivého [vyvolení]? Ale Hospodin praví toto: „I bohatýru je možno vzít zajatce, co pobral ukrutník [dávbel], může uniknout [církve]. Já s tvými odpůrci povedu spor, já spásu dám tvým synům...“ (Iz 49,24–25)

Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! Tak ať řeknou ti, kdo byli Hospodinem vykoupeni, ti, které vykoupil z rukou protivníka. (Ž 107,1–2)

Podobný princip vyčteme i z následujícího biblického textu:

Vždyť Hospodin vyplatil Jákoba [Jákob je hlava vyvolených ze všech pronárodů; Jr 31,7], vykoupil ho z ruky silnějšího [dávla] nežli on [Jákob]. (Jr 31,11 ČSP)

Vykoupení vyvolených však nebyla finanční transakce, ale drsný duchovní boj Spasitele, bylo to vyrvání milovaných Božích z inferna:

Hospodin však satanovi řekl: „Hospodin ti dává důtku, satane, důtku ti dává Hospodin, který si vyvolil Jeruzalém [svaté město, nový Jeruzalém, nevěsta ozdobená pro svého ženicha]. Což to není oharek vyrvaný z ohně?“ (Za 3,2)

IV. CO JE TO MILOST?

Nejprve světská definice podle českého práva:

Milost je nevymahatelným a nezaslouženým odpuštěním trestu. Je institutem trestního práva, o kterém samostatně rozhoduje prezident republiky.

Jenom tři složky z této světské definice se shodují s Boží spásnou milostí, a to:

1. milost je nevymahatelná,
2. milost je nezasloužená,
3. o milosti samostatně rozhoduje ten, kdo omilostňuje.

Zde všechna podobnost světské milosti s milostí Boží končí.

1. Boží spásná milost

A. Milost je nevymahatelná

Tu padl Abraham na tvář, usmál se a v duchu si řekl: „Což se může narodit syn stoletému? Cožpak bude Sára rodit v devadesáti?“ Proto Abraham Bohu řekl: „Kéž by Izmael žil v tvé blízkosti!“ (Gn 17,17–18)

Ačkoli Bůh ustanovil Abrahama duchovním otcem všech omilostněných (Gn 17,5–6), přesto Abraham pro svého milovaného prvorozeného syna Izmaela, spásnou milost u Boha nevymohl. Spásnou milost Bůh udělil Izákovi. A Izák pokračoval ve šlépějích svého otce Abrahama. Toužil „vymoci“ požehnáním milost svému oblíbenému synu Ezauovi, ale Bůh jeho touhu nevyslyšel. Dopustil, aby jej Rebeka a Jákob oklamali:

Izák řekl Jákobovi: „Přístup, synu, sáhnu si na tebe, jsi-li můj syn Ezau nebo ne.“ Jákob

tedy přistoupil k svému otci Izákovi, on na něho sáhl a řekl: „Hlas je to Jákobův, ale ruce jsou Ezauovy.“ Nepoznal ho, protože jeho ruce byly chlupaté jako ruce jeho bratra Ezaua. A požeňnal mu. (Gn 27,21–23)

B. Milost je nezasloužená

Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši [nové stvoření] stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil. (Ef 2,8–10)

K milosti nelze přidat ani jeden jediný skutek. Nikdo nebude omilostněn proto, že se účastní této konference, že na ní přednáší, že chodí pravidelně do sboru, že je starším, že publikuje křesťanské knihy, že finančně přispívá, že je ve sboru aktivní v mládeži, v pěveckém sboru a že se pravidelně modlí. To vše je ovoce spásné milosti. K milosti nelze přidat ani víru, protože jenom nové, již omilostněné stvoření věří. Kdybychom uvěřili svou hříšnou přirozeností, měli bychom se čím chlubit: „Heč, já jsem uvěřil, a Franta ne!“

C. O milosti rozhoduje Bůh

Hospodin odpověděl: „Všechna má dobrota přejde před tebou [Mojžíši] a vyslovím před tebou jméno Hospodin. Smiluji se však, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.“ (Ex 33,19)

Boží absolutní svrchovanost v udílení milosti je zde neoddiskutovatelná. Apoštol Pavel Mojžíšův záznam rozvíjí:

Mojžíšovi řekl: „Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.“ Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se namáhá, ale na Bohu, který se smilovává. ... Smilovává se tedy, nad kým chce, a koho chce, činí zatvzeleným. (Ř 9,15–16.18)

Nikdo nemá na Boží milost nárok. Nikdo není dobrý, není ani jeden. Jestliže se nám absolutní Boží svrchovanost v omilostnění nelíbí a protestujeme, Bůh odpovídá:

Člověče, co vlastně jsi, že odmlouváš Bohu? Řekne snad výtvor svému tvůrci: „Proč jsi mě udělal takto?“ Nemá snad hrncíř hlínu ve své moci, aby z téže hroudy udělal jednu nádobu ke vznešeným účelům a druhou ke všedním? (Ř 9,20–21)

Odmlouvání zpochybňuje Boží záměr. Je to vzpoura proti svatému Bohu. Je to hřích. Jeho cíle jsou přece ve všem svaté a dobré.

Poslouchejme:

A tvoje narození [dcero jeruzalemská]? V den tvého narození [z Adama] nebyla odříznuta tvá pupeční šňůra [kterou se živiš tím Zlým], nebyla jsi umyta vodou, abys byla čistá, nebyla jsi potřena solí ani zavínuta do plének [obraz naprosté duchovní zkaženosti a špíny]. Žádné oko nad tebou nepojala lítost, aby ti aspoň něco z toho udělali ze soucitu s tebou. V den svého narození jsi byla pohozena v poli, protože jsi vzbuzovala hnus [přirozený člověk nemá jedinou vlastnost, kterou by se zalíbil Bohu]. Tu jsem šel kolem tebe a uviděl jsem tě, jak se třepeš ve vlastní krvi [krvácelas k smrti], a řekl jsem ti, když jsi ležela ve vlastní krvi: Žij! Řekl jsem ti, když jsi ležela ve své krvi: Žij! (Ez 16,4–6)

Tento text se sice vztahuje na starozákonní Jeruzalém, potažmo Izrael, nicméně obecně vystihuje duchovní bezmocnost přirozeného člověka zasloužit si nebo vymoci si nějakým skutkem Boží milost. Dvakrát zde Hospodin opakuje: „Když jsi ležela ve své vlastní krvi: Žij!“ Může snad někdo výstižněji popsat, že milost uděluje svrchovaně a monergicky jenom Bůh?

Sečteno: Milost je nevymahatelná, nezasloužená a rozhoduje o ní pouze Bůh.

Proto potřebujeme Boží milost!

2. Milost je Kristus

Boží milost ale není jako milost pozemských prezidentů a králů. Je nekonečněkrát větší. Žádný světský potentát neodsedí trest za toho, komu udělil milost, ani nestrčí hlavu do oprátky za ty, které omilostnil.

Milost není doktrína, nějaké teologicky dobře promyšlené uspořádání slov, které popisují podstatu Boží milostivé povahy. Milost je sám Bůh. Milost je skutečná osoba. Pokud křesťané nenahradí svou touhu akademicky pochopit Boží milost trvalým připoutáním svých očí na Kristův kříž, tak budou žít s neúplným, mělkým a často hněvivým pochopením Boha.

Když se Boží milost v našich srdcích stane osobou Ježíše Krista, nikoli jen bezosobní doktrínou, pak už nemůže být oprávněním k hříchu, ale důvodem, proč budeme utíkat od hříchu k Pánu Ježíši Kristu:

Toto vám píšu, děti moje, abyste nehřešili [protože jste byli omilostněni]. Avšak zhřešili kdo, máme u Otce přimluvce, Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejenom za naše, ale za hříchy celého světa. Podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání [Kristův zákon, tj. evangelium]. Kdo říká: „Poznal jsem ho“, a jeho přikázání [evangelium] nezachovává, je lhář a není v něm pravdy. (1J 2,1–4)

Milost je věčná zavázanost, v podstatě zadluženost Bohu.

Boží lid potřebuje milost, Boží lid potřebuje Krista!

V. K BOŽÍ MILOSTI NELZE NIC PŘIDAT

Kdybychom k Boží milosti museli přidat jakýkoli skutek, potom by to už nebyla milost, ale mzda (Ř 4,4). Písmo je nekonečněkrát výmluvnější než všechna moje snaha vám tuto věc vysvětlit. Vždyť jeho autorem je sám Bůh Duch svatý:

Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdíl: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. ... Kde zůstala chlouba? Byla vyloučena! Jakým zákonem? Zákonem skutků [Mojžíšovým zákonem]? Nikoli, nýbrž zákonem víry [Kristovým zákonem, tj. evangeliem]. (Ř 3,21–24. 27)

Proto potřebujeme Boží milost!

Amen

STANOVISKO K VAKCINACI PROTI NEMOCI COVID-19

Sdružení křesťanských
zdravotníků

Milé sestry a bratři v Kristu!

Sdružení křesťanských zdravotníků vám tímto chce nabídnout text určený jako pomoc při osobním rozhodování. Budeme rádi, když se nám podaří objasnit alespoň některé nejasnosti, které kolem očkování proti COVID-19 panují. Nevyjadřujeme se ke společenským změnám, které v souvislosti s pandemií či očkováním probíhají, ale ke zdravotní a duchovní stránce očkování.

Členové SKZ jsou lékaři a další zdravotníci z různých oborů, kteří pracují jak v nemocnicích, tak v ambulantní péči. Všichni se v posledních měsících tváří v tvář potýkají s následky pandemie COVID-19 – a to jak profesně, tak osobně. Z našeho pohledu jde o závažný medicínský a společenský problém s těžkými dopady. Zažíváme vyčerpání fyzické, duševní i duchovní a pracujeme na hranici možností. Obecně považujeme očkování/vakcinaci za přijatelnou a efektivní prevenci šíření infekčních chorob, která je součástí medicíny posledních 150 let. Lidstvu pomohlo očkování

vypořádat se s celou řadou závažných a smrtelných onemocnění.

Bůh dal lidskému tělu schopnost rozlišovat vlastní od cizího a bránit se proti útokům ze zevního prostředí (imunitu, obranyschopnost). Očkování pouze využívá této schopnosti a „trénuje ji“ pro budoucí setkání s nežádoucím patogenem. Dostatečně účinný lék proti Covid-19 neexistuje (a není na obzoru), léčba spočívá víceméně v tlumení příznaků a ovlivnění komplikací s cílem vyčkat, až se imunitní systém těla s virem vypořádá. Využití principu očkování pro boj s epidemií Covid-19 se nám jeví jako logické a vhodné.

Vakcíny proti Covid-19 byly vyvinuty ve zrychleném režimu. Některé nebyly vyvíjeny „od píky“, ale již existující postupy byly aplikovány na nový patogen, tedy virus Covid-19. Znáám byl i princip tzv. RNA vakcín, které fungují novým mechanismem. RNA vakcíny, ale doposud nebyly v klinické praxi použity. Na základě našich zkušeností z klinického výzkumu a z informací, které jsou dostupné v odborné literatuře, nemáme důvod si myslet, že by klinické zkoušky vakcín proti Covid-19 přes svou časovou omezenost byly nějakým způsobem nekvalitní, zfalšované nebo ovlivněné.

Klinické zkoumání nově zaváděných léků (včetně vakcín) podléhá přísným pravidlům a probíhá cestou dvojité zaslíbených klinických studií více fází. Cílem je prokázat účinnost a přiměřenou bezpečnost zkoumané látky. Všechny nežádoucí účinky jsou zaznamenávány

a vyhodnocovány, v případě výskytu významných nežádoucích účinků je vývoj léku ukončen. Smrtnost a jiná závažnost infekce Covid-19 není taková, aby u vakcíny proti ní byly akceptovatelné závažné nežádoucí účinky – tedy časté nežádoucí účinky musejí být velmi mírné a závažné nežádoucí účinky velmi vzácné. Zdá se nám, že dostupné vakcíny tyto požadavky splňují. Odborná diskuze o nežádoucích účincích se nám jeví být otevřená bez snahy o zatajování nebo zkreslování.

Vzhledem k omezenému času klinických zkoušek, není z principu možno říci, neprojeví-li se v průběhu času některé neočekávané nežádoucí účinky. Zde je nutno spoléhat na kvalifikovaný odhad odborníků, případně na zkušenosti s podobnými vakcínami (existují-li). Ačkoliv nejsme odborníky v oblasti vakcín, zdá se nám rozumné akceptovat předpoklad odborníků, že pozdní nežádoucí účinky vakcín proti Covid-19 jsou málo pravděpodobné.

Dostupné (a ve vývoji) jsou vakcíny několika typů, včetně inovativních RNA vakcín. mRNA v těchto vakcínách slouží buňce jako návod pro tvorbu virové bílkoviny a je velmi nepravděpodobné, že dojde k ovlivnění genetické informace očkováného.

Srovnání jednotlivých vakcín z hlediska účinnosti a nežádoucích účinků přesahuje rámec tohoto stanoviska. Obecně se domníváme, že účinnost všech u nás schválených vakcín je podobně dobrá

a četnost nežádoucích účinků podobně nízká.

Viry používané při vývoji, výrobě a testování vakcín jsou pěstovány na buněčných kulturách, které vznikly namnožením buněk několika plodů potracených (z jiných důvodů) před zhruba padesáti lety. Nejedná se tedy o buňky, které jsou přímo součástí potracených plodů, a vakcíny v žádném případě neobsahují zbytky těchto plodů. Není to ideální způsob vývoje a výzkumu vakcín, ale v případech, kdy neexistuje alternativa a kdy tyto odvozené buňky slouží k zachráně životů, se nám takový postup jeví jako akceptovatelný.

Vyskytují se obavy z možného negativního duchovního vlivu očkování. Člověku byla Bohem dána autorita nad zemí, aby ji přetvářel. Lékařskou vědu považujeme za legitimní Bohem požehnaný způsob, jak napomáhat (Bohem stvořeným) ozdravným procesům v lidském těle. Z Písma vyplývá (např. Kol 2,20–21; Mt 15,10–20; 1K 10,25), že co vstupuje do těla, je tělesné a nemůže nás znečistit. Vakcíny neobsahují čipy ani jiné součásti, které by mohly člověka negativně ovlivnit. Předcházení nemocem za použití vakcín tedy považujeme za duchovně správné a nevybočující z rámce Božích mantinelů.

Uvědomujeme si omezenost lidského snažení v boji s jakoukoliv chorobou. Hledat jistotu v čemkoliv jiném, než v Kristu, je marnost. Jak říká staré české přísloví: Lékař léčí, Pán Bůh uzdravuje.

Proto i celý boj s epidemií nakonec zůstává v Božích rukou.

Za Sdružení křesťanských zdravotníků: MUDr. Ester Czudková, ORL lékařka, CB Český Těšín MUDr. Petr Daňa, chirurg, CB Vsetín – Jasenka; MUDr. Aleš Hejlek, internista, primář oddělení pracovního lékařství, CB České Budějovice; MUDr. Jiří Holý, Ph.D., internista a klinický farmakolog, CB České Budějovice; MUDr. Andrea Pečárková, praktická lékařka, Ordinance pro chudé Armády spásy, AS Ostrava; MUDr. Lenka Obare Pyszková, lékařka kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, AC Olomouc; MUDr. Štěpán Rucki, CSc., pediatr, primář dětského oddělení, SCEAV Oldřichovice u Trince; MUDr. Petra Sovjáková, praktická lékařka, KřSb Ostrava; MUDr. Vít Šmajstrla, ambulantní gastroenterolog a internista, KS Ostrava (Sdružení křesťanských zdravotníků od roku 1990 spojuje v malých skupinkách, každoročních konferencích i jiné spolupráci

křesťany z různých denominací a různých zdravotnických profesí).

JAK JSME HOSPODAŘILI

redakce

Milí čtenáři Zápasu o duši i našich webových stránek www.Reformace.cz/

Dovolte, abychom vám poděkovali za vaši věrnou přízeň našemu časopisu, který vychází už více než 31 let. To je jistě z Boží dobroty a také díky vaší štědrosti.

Časopis je po celou dobu šířen bezplatně a to také chceme zachovat. Naším přáním je, aby byl dostupný pro každého, kdo má zájem, bez ohledu na to, zda si jeho čtenář může dovolit časopis kupovat či nikoliv. Posláním časopisu je

Příjmy 2020	Dary (v Kč)	Výdaje 2020 (v Kč)	
Domáci	568 900,00	Tisk časopisu	81 400,00
		Distribuce ČR	130 000,00
		Distribuce SR	53 400,00
Slovensko	60 400,00	Redakční práce a účetnictví	420 000,00
		Překlady a korektury	25 300,00
Zahraniční	180 100,00	Další výdaje (kancelář, poplatky, dary...)	41 800,00
		Další tiskoviny	39 200,00
Celkem	809 400,00	791 100,00	

poskytovat biblické vyučování širokému okruhu zájemců. Ale stejně jako je to u čehokoliv jiného, i tento časopis něco stojí. V níže uvedené tabulce se můžete podívat na naše příjmy a výdaje v loňském roce.

Tímto tedy chceme poděkovat všem čtenářům, kteří naši službu věrně a vytrvale podporují. Jsme opravdu moc rádi za každé povzbuzení, za každý váš dopis či email, za vaše modlitby za nás, i za všechny vaše dary, jimiž nás podporujete.

MŮŽEME DŮVĚŘOVAT EVANGELIÍM?

Štěpán Rucki

V návaznosti na konferenci Evangelikálního fóra (viz IDEA č. 79, s. 7) jsem se na konci září zúčastnil – opět online – zvláštního vyučování (tzv. Master Class) na téma důvěryhodnosti evangelií. Přednáška mě nadchla, a tak jsem si koupil knížku od přednášejícího Petera J. Williama s názvem *Can We Trust the Gospels?* (*Můžeme důvěřovat evangeliím?*). Peter J. Williams, který má doktorát (PhD) z Cambridge, je v současné době ředitelem Tyndale House v Cambridge v Anglii. Tato instituce je jedním z předních

ústavů na světě, které se zabývají biblickými studii. Předtím byl Dr. Williams docentem Nového zákona na Univerzitě v Aberdeenu (město ve Skotsku), dále byl předsedou Mezinárodního projektu řeckého Nového zákona a účastnil se dalších překladatelských aktivit týkajících se Bible.

Jeho knížka má i s rejstříkem pouze 153 stran, ale je to mimořádně hodnotné a hutné čtení o argumentech svědčících pro věrohodnost evangelií.

Mimobiblické zdroje o Ježíši a křesťanech

Zajímavá je hned první kapitola, ve které autor uvádí mimobiblické zdroje potvrzující pravdivost evangelií sdělení. Jedná se především o citace z děl Kornelia Tacita (římského historika a senátora), Plinia mladšího (římského spisovatele a právníka) a Josefa Flavia, židovského učenice a historika. Není zde místo tyto citace podrobně rozebírat, ale souhrnně lze uzavřít, že z těchto mimobiblických zdrojů plyne několik zjištění:

- Potvrzují základní skutečnosti z Nového zákona, jako Kristovu smrt pod Pontským Pilátem v Judeji v letech mezi 26–36 po Kristu,
- ukazují, že Kristus byl velmi záhy uctíván jako Bůh,
- svědčí o tom, že Kristovi následovníci zakoušeli velmi kruté pronásledování,
- dále svědčí, že křesťanství se rozšířilo velmi záhy, a to daleko a široce,

- potvrzují také, že prvotní křesťané znali detaily ohledně Kristova rodinného původu (narození v Betlémě, původ z královské dynastie apod.).

Znali autoři své reálie?

Nejvíce mě však zaujala třetí kapitola s názvem „Znali autoři evangelií reálie?“. Jako reálie jsou označovány skutečnosti, které vyznačují určitý národ nebo stát jako něco jedinečného. Tyto vlastní a zvláštní rysy se mohou najít v kterékoli oblasti života, např. v jazyku, kultuře, ale také v geografických detailech či v prostředí, ve kterém daný národ žije.

Jedním z testů prokazujících věrohodnost evangelií mohou být právě znalosti ohledně místa a času, o kterém jeho autoři psali. Dnes žijeme v době, kdy máme velmi snadný přístup k informacím, zvláště díky internetu. Když však cestujeme, často jsme překvapeni některými kulturními a geografickými aspekty navštěvovaných zemí, které jsme neznali a které nás mohou uvádět do rozpaků.

Představte si, že byste měli napsat nějaký příběh o události, která se odehrála na odlehlém místě, jež jste nikdy předtím nenavštívili. Neměli byste přitom přístup k internetu. I kdybychom použili informace z různých dostupných knihoven, velmi bychom zápasili se sběrem informací o daném místě, aby nám všechny detaily našeho příběhu zapadaly do různých podrobností (reálií), které znají místní lidé.

Dokonce i kdyby byla většina těchto detailů správná, nemuselo by znít vyprávění autenticky. Potřebovali bychom znát kulturu, ekonomiku, geografické detaily, jazyk, politiku, a dokonce i jména, kterými bychom pojmenovali hlavní hrdiny příběhu. Jinak by hrozilo, že se pozná, že píšete o něčem, co jste nikdy neviděli a nezažili.

Peter Williams evangelia z tohoto úhlu pohledu v mnoha zmiňovaných oblastech testuje. Jsou to zejména geografické detaily, jména a další podrobnosti, jako jsou finance a lokální zvyklosti.

Geografická místa v evangeliích

Všechna novozákonní evangelia ukazují na dobrou znalost geografických míst, o kterých jejich autoři píšou. Celkově je v evangeliích zmíněno 26 měst. Matouš a Lukáš zmiňují 16 z nich, Marek a Jan 13. Mezi městy, o kterých evangelisté píšou, nejsou jenom známá místa, jako například hlavní město Jeruzalém, nýbrž také malé osady a vesnice, jako Betanie (zmíněna ve všech evangeliích), Betfage (zmiňovaná Matoušem, Markem a Lukášem) a další malé lokality, jako Ainon, Salim, Sychar, Kana, Efraim, o kterých píše Jan.

Takovou znalost geografických reálií nebylo možné získat z nějakých písemných zdrojů, protože žádné známé informační zdroje z této doby takové podrobnosti neobsahují. Existují pouze dvě možnosti, jak mohli autoři k těmto detailům dospět: buď z osobní

zkušenosti, nebo ze slyšení z velmi dobře obeznámeného a spolehlivého zdroje.

Zajímavé je také zjištění, že geografická místa, která zahrnují nejen zmiňovaná města, ale i pojmenování regionů, vodních ploch či jiných míst, se přes svou různorodost vyskytují v poměru k počtu ostatních slov v hodnotách, které mají relativně malý rozptyl mezi jednotlivými evangelií. Tento poměr v jednotlivých evangeliích se pohybuje od 4,9 do 5,4 slov popisujících geografické pojmy ku 1000 ostatních slov. Jinak řečeno na každých tisíc slov, které máme v evangeliích, najdeme kolem 5 slov týkajících se geografických reálií. Tato skutečnost ukazuje na přirozený způsob sdílení kultury a popisu událostí, které byly v této době obvyklé (a svědčí naopak proti nějaké konspiraci při sepisování evangelií, jak to tvrdí lidé zpochybňující jejich věrohodnost).

Topografické znalosti Palestiny

Asi nejvíce mě oslovily detaily ohledně cest a topografie v tehdejší Palestině. Líbí se mi to zejména proto, že jsme si s manželkou při našich cestách po Izraeli mnohé z těchto reálií osobně ověřili. Všechna evangelia nám správně sdělují, že při cestě do Jeruzaléma se musí jít do kopce (Jeruzalém je v nadmořské výšce asi 750 m).

Když Ježíš vystupoval do Jeruzaléma, vzal si stranou dvanáct učedníků a cestou jim řekl: ... (Mt 20,17 ČSP)

Byli na cestě, vystupovali do Jeruzaléma a Ježíš šel před nimi; a děsili se a ti, kteří je doprovázeli, se báli. (Mk 10,32 ČSP)

Byly blízko židovské velikonoce a Ježíš vystoupil do Jeruzaléma. (J 2,13 ČSP)

Marek a Lukáš také vědí, že z Jeruzaléma je topografie terénu směrem dolů:

Učitelé Zákona, kteří sestoupili z Jeruzaléma, říkali... (Mk 3,22 ČSP)

Toto možná není až tak zajímavé, protože město Jeruzalém je typicky vyobrazeno jako vyvýšené v terénu. Existují však jiná místa, která ukazují, že autoři evangelií znali topografii země, o které psali, velmi dobře.

Evangelista Lukáš popisuje historii, kterou vyprávěl Pán Ježíš:

„Jeden člověk sestupoval z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičům; ti ho suličili, zbili, nechali polomrtvého a odešli. Náhodou sestupoval po té cestě jeden kněz, ale když ho uviděl, obešel ho.“ (L 10,30–31 ČSP)

Cesta z Jeruzaléma do Jericha je prudké klesání, při kterém je překonán výškový rozdíl kolem 1 km (Jericho je totiž nejnižší položené město na světě – nachází se ve výšce 250 m pod hladinou moře). Takže popis této cesty jako sestup je velice výstižný. (Samozřejmě se přitom předpokládá, že tento odřezek popisuje přímou cestu z Jeruzaléma do Jericha.)

Cesta z Kány Galilejské do Kafarnaum je také popisována jako sestup:

Potom sestoupil on, jeho matka, jeho bratři i jeho učedníci do Kafarnaum a zůstali tam několik dní. (J 2,12 ČSP)

O lokalitě Kány se diskutuje, ale nejpravděpodobnějším kandidátem je místo Khirbet Qana (archeologické naleziště v Dolní Galileji), které se nachází v nadmořské výšce asi 200 m, zatímco Kafarnaum (Kfar Nahum) je asi 200 m pod hladinou moře. Podobné je to s cestou z Nazareta (350 m nad mořem) do Kafarnaum, kterou Lukáš popisuje jako sestup:

Sestoupil do galilejského města Kafarnaum a učil je v sobotu. (L 4,31)

Matouš a Marek také vědí, že od moře (tedy od Galilejského jezera) lze vystoupit hned na horu (na Golany):

Ježíš se se svými učedníky odebral k moři. A vydalo se za ním velké množství z Galileje a z Judska... Vystoupil na horu a zvolal k sobě, které sám chtěl. I odešli k němu. (Mk 3,7.13)

Další detaily se týkají přístupových cest k Jeruzalému. Lukáš například zmiňuje přístup přes Jericho (18,35) a pak z východu přes vesničky Betfage a Betanie k Olivetské hoře (19,26). Všechna jmenovaná místa můžete v dnešním Izraeli nalézt, navštívit a ověřit si jejich polohu.

Detaily, které evangelisté popisují, nejsou sice automaticky důkazem, že evangelia jsou pravdivá, svědčí však o skutečnosti, že autoři znali velice podrobně místa, kde Pán Ježíš a jeho učedníci působili. Tyto informace nebyli schopni získat z jakýchkoliv jiných informačních zdrojů, protože takové informace nejsou z jiných dobových zdrojů dostupné. Kdyby evangelia byla sepisována, jak

tvrdí pochybovači, ze vzdálených míst bez důkladné znalosti terénu, nemohla by obsahovat takové detaily. To nepřímou potvrzuje, že musela být sepsána lidmi velmi dobře obeznámenými s realitami tehdejšího Izraele.

Srovnání s apokryfy

Toto zjištění můžeme dát do protikladu s velmi kusými geografickými informacemi, které nacházíme v jiných tzv. evangeliích, která byla sepsána prokazatelně mnohem později. Jsou to zejména evangelium Tomášovo, Filipovo (na kterém postavil své dílo Šifra mistra Leonarda autor Dan Brown) a ještě tzv. evangelium Judovo publikované až v roce 2006 v magazínu *National Geographic*. Všechna tři jmenovaná evangelia byla sepsána odhadem 50–150 let po vzniku čtyř biblických evangelií.

Pokud jde o geografická data, Tomášovo evangelium zmiňuje jednou Judeu. Jiné geografické názvy se zde nevykytují. V Judově evangeliu nenajdeme žádné geografické názvy. Evangelium Filipovo uvádí čtyřikrát název města Jeruzalém, jednou je uvedena Nazara (alternativa pro Nazaret) a jednou Jordán. Zde však nejde o žádné mimořádné informace. Každý zná Jeruzalém (hlavní město), Jordán (hlavní řeku) a Nazaret, město Ježíšova původu (když byl také označován jako Nazaretský). Nic neukazuje na mimořádnou znalost geografických reálií těchto míst. V tom se

čtyři evangelia, která máme v Bibli, na-prosto odlišují a nepřímou dokazují svou autenticitu.

Jména v evangeliích

Jednou z nejzřetelnějších známek obeznámení se autorů evangelií s věcmi, o kterých psali, jsou osobní jména. Existuje mnoho studií, které ukazují na rozdíly ve výskytu jmen u Židů žijících v tehdejší Palestině ve srovnání s jinými oblastmi tehdejšího Římské říše. Jeden z vědců, který relativní výskyt židovských jmen v různých oblastech tehdejšího Středomoří podrobně studoval, je Richard Bauckham. Za tímto účelem prohlížel díla Josefa Flavia, svitky od Mrtvého moře, časné rabínské texty a také kostnice (bedýnky s kostmi zemřelých a jejich jmény). Bauckham našel asi 2953 výskytů 521 jednotlivých jmen, z toho 447 bylo mužských, 74 ženských. K nejčastějším mužským jménům patří Šimon (243), Josef (218), Eleazar (Lazarus – 166), Juda (164), Johanan (Jan – 122), Joshua (Ježíš – 99). Vidíme celkem dobrou korelaci s výskytem jmen v Novém zákoně: Šimon (8), Josef (6), Eleazar (Lazarus – 1), Juda (5), Johanan (Jan – 5), Joshua (Ježíš – 2).

V době Nového zákona žilo mnoho Židů v Egyptě. Když se podíváme na nejčastější židovská jména v Alexandrii, jsou to podle výskytu tato pojmenování: Eleazar, Sabbataius, Josef, Dositheus, Pappus, Ptolemaius, Samuel. Ať se podíváme na jména Židů žijících

v Lybii, v západním Turecku nebo kdekoliv jinde, všechna vypadají jinak než jména vyskytující se nejčastěji v tehdejší Palestině. Kdyby se někdo, kdo žil v jiné části tehdejšího Římského impéria, pokusil pojmenovat své hrdiny podle židovských jmen v komunitách mimo tehdejší Palestinu, nestrefil by se do nejčastějších židovských jmen vyskytujících se v tehdejší Palestině.

Upřesňující jmenné přívlastky

Zajímavé jsou také upřesňující jména (jmenné přívlastky či moderně řečeno „příjmení“), kterými jsou jednotlivé osoby v Novém zákonu označovány, aby se při stejném osobním jménu vyloučila jejich záměna. Nejčastějším jménem, jak jsme již uváděli, byl Šimon. Toto jméno v evangeliích vždy vyžadovalo bližší určení, přívlastek – Šimon Petr (Mk 3,16), Šimon Kananejský (Mk 3,18), Šimon Malomocný (Mk 14,3), Šimon z Kyrény (Mk 15,21). Podobně to bylo nutné u jména Marie, které bylo nejčastějším ženským jménem. Nový zákon mluví o Marii Magdalské a Marii, matce Jakubově a Josefově (Mt 27,56 ČSP).

Podívejme se nyní v tomto kontextu na jména všech apoštolů, jak jsou zapsána v Matoušově evangeliu:

Jména těch dvanácti apoštolů jsou tato: první Šimon [1] zvaný Petr, jeho bratr Ondřej [>99], Jakub [11] Zebedeův a jeho bratr Jan [5], Filip [61=], Bartoloměj [50=], Tomáš [>99], celník Matouš [9], Jakub [11] Alfeův, Tadeáš [39=], Šimon [1] Kananejský a Juda [4]

Iškariotský, který ho pak zradil. (Mt 10,2–4 ČSP)

V hranatých závorkách v textu jsou uvedena pořadí výskytů jednotlivých jmen podle prací Richarda Bauckhama. Ihned vidíme, že pro nejčastěji se vyskytující jména jsou nutné upřesňující přívlaskty. Platí to až do 11. v pořadí nejčastějšího jména, kterým je Jakub. U jmen, která měla mnohem nižší výskyt, upřesňující přívlaskty nutné nebyly. Jsou to jména Tadeáš, Bartoloměj, Filip a Tomáš. Uvedený seznam jmen apoštolů nejenže autenticky potvrzuje výskyt nejčastějších jmen v tehdejší Palestině, ale navíc ukazuje, že přívlaskty u jednotlivých jmen se vyskytují právě v těch případech, kde to pro odlišení jmen v tehdejší Palestině bylo nutné.

Když to opět srovnáme s apokryfními evangelií, vidíme velký rozdíl. Tomášovo evangelium z druhého století jmenuje pouze Jakuba Spravedlivého, Ježíše, Marii, Matouše, Salome, Šimona Petra a Tomáše. Mariino evangelium, také z druhé století, jmenuje Ondřeje, Leviho, Marii, Petra a Spasitele. Při jeho sepisování je patrný již dostatečný odstup, protože Pána Ježíše nejmenuje jeho osobním jménem. Judovo evangelium jmenuje pouze dvě palestinská židovská jména: Juda a Ježíš! Zbytek jsou jména z řecké Bible nebo z tehdejšího mysticismu jako Adam, Adonaios, Barbelo, Gabriel, Galila, Michael, Nebro, Saklas, Seth a další.

Jména v evangeliích nám dávají další důkaz o vysoké kvalitě jejich svědectví.

Ukazují na skutečnost, že autoři evangelií byli schopni poskytnout zcela autentický obraz toho, jak se lidé v jejich příbězích skutečně jmenovali. Nebyla to jenom fiktivní jména, ale jména, která velmi dobře zapadala do tehdejšího kulturního kontextu Palestiny prvního století.

Botanické pojmy

Evangelia odkazují také k celé řadě botanických pojmů. Mnohé z nich, jako například fíky, víno, pšenice, se vyskytují všude ve středomořské oblasti, takže neposkytují nic jedinečného pro kontext popisovaných událostí. Avšak například Ježíšova zmínka o desátkách, které farizeové dávali z máty, kopru a kmínu (viz Mt 23,23), ukazuje na specifické znalosti o rabínských debatách týkajících desátek z kopru a kmínu.

Jiná pozoruhodná znalost se objevuje v místě, kde vrchní celník Zacheus vylezl na strom zvaný planý fíkovník (v jiných překladech je uvedeno „strom sykomory“). Odpovídající druh *ficus sycomorus* nerostl v severních částech Středomoří (Itálie, Řecko, Turecko), protože zde pro něj chybí přirození opylovači. Podle rabího Abba Šaula, žijícího ve druhém století po Kristu, byl tento strom typickým pro oblast Jericha. Odkud tedy mohl autor vědět o sykomorách v Jerichu? Nejjednodušším a nejméně pravděpodobným vysvětlením je, že tam byl sám, anebo se to dozvěděl od někoho, kdo to důvěrně znal.

Finance

Matouš a Marek popisují celé skupiny celníků, které byly přítomné v Kafarnaum (Mt 9,9–10; Mk 2,14–15). V evangeliích však není zmínka o tom, že bylo Kafarnaum strategickým místem pro výběr cla na severní hranici teritoria, kde vládl Herodes Antipas. Obdobně se Lukáš zmiňuje o tom, že byl Zacheus vrchním celníkem v Jerichu (L 19,2). Jericho bylo v té době významným městem na judské straně hranice teritoria spadajícího pod správu Pontského Piláta. Přes toto město probíhala hranice s Pereou, kde vládl Herodes Antipas, a stejně jako na severu i zde bylo místo intenzivního výběru cla. A tak Matouš a Marek na jedné straně a Lukáš na straně druhé popisují nezávisle na sobě různé události s celníky, které se odehrávaly v rozdílných hraničních oblastech. Evangelisté měli správné a podrobné informace o místním systému výběru cla.

Matouš je tradičně spojován s povoláním celníka a jeho evangelium prokazuje nejvyšší úroveň zájmu o oblast financí, včetně mnohých odkazů k penězům a pokladům. Pouze v jeho evangeliu najdeme:

- příběh o mudrcích, kteří přinesli své dary (2,11),
- podobenství o ukrytém pokladu (13,44),
- podobenství o objevení drahocenné perly (13,45–46),
- popis setkání Petra s výběřčími chrámové daně (17,24–27),
- podobenství o služebníku, kterému byl odpuštěn dluh ve výši deseti tisíc hřiven, ale který sám pak neodpustil svému spoluslužebníkovi dluh ve výši sto denárů (18,23–35),
- podobenství o dělnících na vinici, kteří byli nespokojeni se svou mzdou jednoho denáru, když opozdilci, kteří pracovali mnohem kratší dobu, obdrželi stejnou mzdu (20,1–16),
- podobenství o hřivnách (25,14–30),
- informace ohledně peněz, za které Jidáš vydal Ježíše (27,3), a jak bylo s nimi naloženo (27,7),
- informace o úplatku, které velekněží dali vojákům střežícím Ježíšův hrob (28,12).

Všechny uvedené informace ukazují na autorovy velmi dobré znalosti finančních záležitostí v tehdejší Palestině.

Závěr

Autoři evangelií prokazují mimořádnou až precizní znalost různých reálií v tehdejší Palestině. Vysoká přesnost údajů včetně reálií, velmi dobře korespondujících s mimobiblickými zdroji a zapadajících věrohodně do sebe navzájem, ukazuje na mimořádnou kvalitu informačního přenosu při vzniku čtyř evangelií. Předávání informací o díle a životě Pána Ježíše nefungovalo na principu „tiché pošty“. Tyto zprávy byly předávány s vysokou kvalitou v přenosu i v záznamu. O to více bychom měli slovům zapsaným v evangeliích důvěřovat a brát je velmi vážně.

Pokračování v příštím čísle.

OHLASY ČTENÁŘŮ

Dobrý den, ráda bych si objednala knihu „Přijdu brzy“, o které informujete v ZODu. Očekávám, že kniha bude o naději, a to skutečné naději v Kristu. Nikdy bych nešla třeba k psychologovi, jako to dělají lidi, když se hroučí. Přece jen je to jenom člověk a nemůže mi dát to, co Ježíš. Během svého života jsem zjistila, kde hledat povzbuzení. Jediná naděje je v Kristu. Dřív jsem si žila svým „domněle křesťanským“ poklidným životem, šla jsem po široké cestě. Pak se

jednou něco stalo, začala jsem nad sebou přemýšlet a zjistila jsem, že nejsem hodná! Celý rok jsem četla knihy a hledala odpovědi, proč jsou věci tak a tak. Byl to dlouhý proces a na konci toho procesu jsem odevzdala svůj život Ježíši, a to byla veliká radost, protože už jsem věděla, do čeho jdu. A ten proces pokračuje dál. Zdravím vás naším brněnským pozdravem „Vírou proti viru“!

Pán s Vámi

Telefonát čtenářky ze dne 27. 11. 2020

POZVÁNKA

9. ROČNÍK BIBLICKÉ KONFERENCE

Kroměříž 3.– 6. 6. 2021

V historii lidstva bychom našli asi jenom málo institucí, které ovlivňují společnost tak jako rodina. Jinak tomu není ani v dnešní době. Biblické pojetí rodiny dnes čelí tlakům, které nás nutí předefinovat význam a složení rodiny či role jednotlivých členů rodiny. Jak může biblické pojetí rodiny dnes obstát? Měl by křesťan ve 21. století ještě trvat

na biblických hodnotách, které nemají pro člověka dnešní doby mnohdy žádnou hodnotu? Nebo bychom měli být v tomto ohledu progresivnější?

Hlavní řečníkem bude Paul Washer, který uvěřil v Krista při studiu na Texaské Univerzitě. Po promoci se odstěhoval do Peru, kde deset let sloužil jako misionář. Tam také založil misijní společnost HeartCry, jejímž cílem bylo podporovat peruánské zakladatele sborů. Služba se rozrostla tak, že v současné době podporuje misionáře v Africe, Asii, Evropě, na Blízkém východě, v postsovětských zemích a v Severní i Latinské Americe. V této organizaci slouží Paul i nadále. S manželkou Charo mají čtyři děti: Iana, Evan, Rowana a Bronwyn.

Těšíme se na vaši účast!

BIBLICKÁ
KONFERENCE

RODINA

VE 21. STOLETÍ

PAUL WASHER

03-06/6/21

KROMĚŘÍŽ

POŘADATELÉ

DIDASKO

ČESKÝ BIBLICKÝ INSTITUT

BSK KROMĚŘÍŽ

www.biblickakonference.cz

M A R T H A
P E A C E

ZNAMENITÁ ŽENA

*Formát: A5
Vazba: pevná
Počet stran: 244
Cena: 275 Kč*

- *Jak být křesťanskou manželkou podle Božího srdce?*
- *Kniha Vám pomůže čerpat informace o poslání ženy z Bible.*
- *Jak se žena může stát požehnáním pro svého manžela i rodinu?*
- *Chcete v souladu s Bibli zvládat obtížné životní situace, jako jsou konflikty, hněv, osamělost, zármutek, strach?*

WWW.POUTNIKOVACETBA.CZ